БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 13(8885) | 1959 оной мартын 4, среда | Сэн 20 мүнгэн

Арадай эрхим хүбүүд, басагад Соведуудтэ һунгагдаба

Коммунистическэ парти болон арадай бата нэгэдэл

Хабарай эхин һара—мартын 1-нэй үдэр республикымнай ажалшад РСФСР-эй, Бурядай АССР-эй Верховно Соведүүдые, мүн нютагай Соведүүдые һунгаһан байна. Энэ һунгалта хадаа коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй шэнэ илалтын толотомо гэршэ мүн боложо, бүхы арад зоноймнай Коммунистическэ партидаа, Советскэ правительстводаа айхабтар ехэ дуратай, сэсэн мэргэн политикыень бүримүһэн дэмжэдэг, КПСС-эй XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө амжалтатайгаар тэмсэжэ байһыень үшөө дахин харуулаа.

Мүнөөнэй һунгалта арад зоной политическэ болон ажалай туйлай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэрөө. Юуб гэхэдэ, һаяхан Коммунистическэ партиин ээлжээтэбэшэ XXI съезд боложо, манай орон дотор коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулха түсэб хараалһан байна. Коммунизмын илалта тээшэ дабшаха арюун зардам зам нээһэн КПСС-эй XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө, илангаяа 1959 оной түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө Бурят оронойманай хүдэлмэришэд, таряашад, бүхы ажалшад эршэмтэй шанга тэмсэл дэлгэрүүлжэ байна.

Хэнэйшье мэдэһээр, долоон жэлэй турша соо республикымнай экономико болон соёл культура урдань үзэгдөөгүй хурдан түргэнөөр хүгжэхэ, бүхы арад зоной ажабайдал бүри баян дэлгэр, бүри һайн һайхан болохо юм. Энэ тон харюусалгатай, хүндэтэй зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ арадай бодото засагай органууд—Соведүүд арад зоной дунда хэзээ хэзээнэйхиһээ жэшээгүй ехэ эмхидхэлэй, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха зэргэтэй. Энээн тушаа КПСС-эй XXI съездын тогтоол соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Общественэ хүгжэлтын мүнөө үеын шатада ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй үүргэнь улам дээшэлнэ. Республикын, хизаарай, областной, городской; районой болон сельскэ Соведүүд долоон жэлэй түсэбэй даалгабаринуудые промышленна предприятинууд болон барилганууд, колхоз болон совхозууд ямараар дүүргэжэ байнаб гэжэ саг үргэлжэ анхаран хаража байха, ажалшадай ажана байдалые, соёл культурыень дээшэлүүлхын түлөө оролдожо байха зэргэтэй. Советскэ органууд олониитын эдэбхи хэшээлдэ улам ехээр түшэглэбэл лэ, социалистическэ демократиие саашадань үргэдхэхые оролдон,нобшо ногоой, хойрог ябадалай үзэгдэлнүүдые шууд усадхадаг байбал лэ бүри ехэ аша үрэтэйгөөр ажаллаха байна».

Мүнөө һунгагдаад байһан Соведүүд партиин эдэ заабаринуудые үдэр бүриингөө хүтэлбэри болгон, ажахын, соёл культурын байгуулалтада шэнэ амжалта туйлахын түлөө тэмсэхэ зорилготой. Тиихэтээ хамта депутат бүхэнэйшье үүргэ, харюусалгань улам дээшэлнэ. Мүнөө республикымнай засагай дээдэ зургаанда 111 депутат, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ 6756 депутат һунгагдаһан байна. Арад зонойнгоо эдэ эрхим хүбүүд, басагадайнгаа түлөө дуугаа үгэхэдөө, Бурят ороной ажалшад социалистическэ промышленность, хүдөө ажахыгаа улам саашадань хүгжөөхын түлөө, үнгын сэсэг мэтээр соёл культураяа һалбаруулхын түлөө, Коммунистическэ партиин национальна политикын, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай бэхижэн мандахын түлөө дуугаа үгөө юм.

Гэхэтэй хамта, һунгалтын урда тээ депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн хүнүүдтээ уулзахадаа, һунгагшад шухала шанартай дурадхал, һанамжануудые, өөһэдынгөө захяануудые хэлэһэн байна. Коммунистическэ партиин XXI съездын баталан абаһан холын хараата түсэбүүдые бэелүүлхын тула Соведүүд ажал хүдэлмэреэ эрид һайжаруулха, ажахын болон соёл культурын асуудалнуудые зүбөөр, саг соонь шиидхэхэ, ажалшадай ажаһуудалай, мүн бусадшье эрилтэнүүдые дүүрэнээр хангаха ёһотой гэжэ тэдэнэр захиһан байгаа. Эдэ захяануудыень Соведэй депутадууд саг үргэлжэ һанажа ябаха, тэдэниие заабол бэелүүлхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй оролдохо, арад зондо үнэн сэхээр алба хэхэ ёһотой. Мүнөө Соведүүдэй депутадуудаар һунгагдаһан арадай түлөөлэгшэд энэ хүндэтэ уялгаяа түрүүшын үдэрнүүдһээ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, һунгагшадайнгаа үндэр этигэл найдабариие харюулха, арад зонтоёо ходо уулзажа, холбоо барисаагаа улам бүри бэхижүүлжэ байха зэргэтэй.

Соведүүдые һунгаһан һунгалтанууд манай агууехэ ороной арадуудай эбдэршэгүй хани барисаатай байһые, түрэл парти, правительствоя нягтаар тойрон совет хүнүүдэй бата жагсаалтай байһые, долоон жэлэй асари ехэ түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхээр хэзээдэшье бэлэн байһые эли тодоор гэршэлэн харуулаа.

Коммунистическэ парти болон арадай булад шэнги эбдэршэгүй бата нэгэдэл улам саашадаа хүгжэн бэхижэг лэ!

Великобританиин премьер-министр Гарольд Макмиллан СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевтой уулзаба

Великобританиин премьер-министр Гарольд Макмиллан Киев болон Ленинградаар аяншалаад, Москвада бусажа ерэһэнэйнгээ һүүлээр, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевтэй мартын 2-ой үдын хойно Кремль соо уулзаа.

Али алиндаа хамаатай асуудалнуудаар правительствонуудые толгоилогшонор һанамжануудаа мэдэлсэһэн байна.

Н. С. Хрущевтой хамта СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-һээ Великобританида байдаг элшэн сайд Я. А. Малик, СССР-эй МИД-эй Европейскэ хоёрдохи таһагые даагша Н. Д. Белохвостиков хөөрэлдөөндэ хабаадалсаа.

Англиин талаһаа Г. Макмиллантай хамта гадаадын хэрэгүүдэй министр Сельвин Ллойд, Великобританиһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд сэр Патрик Райли, кабинедэй хэрэгүүдые эрхилхэ секретарь сэр Норман Брук хөөрэлдөөндэ хабаадалсаһан байна.

Бурядай АССР-эй журналистнуудай анхаралда

СССР-эй журналистнуудай Союзай Бурядай АССР-тэхи бүлгэмэй гэшүүдэй суглаан Улан-Удэдэ, Соведүүдэй хоёрдохи байшангай Ехэ зал соо мартын 5-да, үглөөнэй 10 часта нээгдэхэ.

* * *

БАРГАЖАН

Үшөө үүрэй сайгаадүй байхада гоёор хубсалһан хүнүүдэй гэшхэлхэнь харагдаба. Үглөөнэй 6 часай үеэр аймагай Культурын байшан соо хүн зон олоороо суглараад байгаа. Тэдэнэр булта баяртай хүхюунүүд. Уданшьегүй һунгуулиин Участково комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Реутов һунгагшадые амаршалаад, дуугаа үгэхыень уряалба. 75 наһатай пенсионер Георгий Владимирович Лагунов түрүүшынхидэй нэгэн боложо, бюллетеньнүүдые абаад: «би Эхэ оронойнгоо бүри баян дэлгэр болохын түлөө дуугаа үгэхэм» гэжэ мэдүүлбэ. Тэрэнэй һүүлээр һунгагшад олоороо бюллетеньнүүдые абажа, эрхим хүбүүд, басагадтаа дуугаа үгэбэ.

Карл Марксын, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудтахи холын фермэнүүдэй малшад һунгалтын урда үдэшэ гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн клубууд соо концерт, кино харaһанайнгаа һүүлээр үүрэй сайтар наадажа, сагаа хүхюунээр үнгэргөө. Тингээд үглөөнэй 6 час боломсоор һунгуулиин участогуудта ерээд, дуугаа үгэжэ захалһан байна. Арбадахи класс дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо ажаллажа байһан залуу һунгагшад Люба Раднаева, Валя Раднаева түрүүшынхеэ бюллетень абажа, түрэл партиингаа хараалһан түүхэтэ долоон жэлэй түсэбые бэелүүлгэдэ бүхы хүсэ шадалаа үгэхөөр бэлэн байһан тухайгаа мэдүүлбэ. Тэрэшэлэн Баргажанай леспромхозой модошод, Баргажанай адагтахи загаһа-консервын комбинадай хүдэлмэришэд болон алба хаагшад һунгалтада тон эдэбхитэйгээр хабаадаа. Үглөөнэй 10 часай үедэ аймаг соохи һунгагшадай 60 шахуу процентнь дуугаа үгөөд байба. **О. Раднаев.**

КУДАРА-СОМОН

Аймагай Цагаан-Шулуутайн, Анагатайн участогуудай һунгагшад үглөөнэй 7 часта бүгэдөөрэн шахуу һунгажа дүүргээд байба.

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой кукурузашан Николай Иннокентьевич Дампилов Эхэ оронойнгоо эрхим хүбүүд, басагадай түлөө дуугаа эгээл түрүүн үгэхэ зуураа иигэжэ хэлэбэ: «Бүхы колхозойнгоо ажалшадые түрэл Коммунистическэ партиингаа түлөө, мүн орон дотороо үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулхын түлөө бултадаа дуугаа үгэхыень уряалнаб.

Би 1959 ондо 100 га талмайн га бүриһөө 500 центнер кукурузын ногоон набша ургуулжа абахаб».

Мүн Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой эрхим һаалишан Мария Очирова энэ жэлдэ 18 наһа гүйсэжэ, түрүүшынхеэ һунгалтада хабаадаа. Тэрэ эгээн түрүүн дуугаа үгэжэ, 1959 ондо үнеэн бүриһөө 2250 литр һү һаахаб гэжэ уялга абаба.

Ждановай нэрэмжэтэ колхозой Цагаан-Шулуута гэжэ һунгалтын участогта бурят революционер Ранжуровай һамган 83 хүрэһэн Бадмасу Ранжурова түрүүшээр һунгаа.

—Совет арадай түргэн саг соо коммунизмын жаргалта байдал байгуулхын түлөө дуугаа үгэнэб,—гэжэ хүгшэн мэдүүлбэ.

ИВОЛГА

«Коминтерн» колхозой һунгагшад дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудайнгаа түлөө ехэ эмхитэйгээр, бүгэдөөрөө дуугаа үгөө.

Эгээн түрүүн огородой бригадын гэшүүн нүхэр Цыренжап Мункуев бюллетень абаад, урнын дэргэдэ ерэжэ, иигэжэ хэлэбэ:

— Коммунистнуудай, партийнабэшэ хүнүүдэй бата бэхи нэгэдэлэй түлөө, агууехэ долоон жэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө би дуугаа үгэнэб.

Удаань колхозой залуу хонишон, һая 18 наһа хүрэһэн Зинаида Бадмацыренова түрүүшынхеэ һунгалтада хабаадалсажа, омог баяртайгаар дуугаа үгэбэ.

Эндэ үглөөнэй 10 часта бүхы һунгагшад һунгалтада хабаадаа.

Мүн аймагай центрын ажалшад эдэбхитэйгээр һунгалтада хабаадалсаа. Тэндэхи Культурын байшанда хатар наадан, кино, концерт боложо һунгагшадые ехэ һонирхуулаа.

Аймагай һунгуулиин бүхы участогуудаар һунгагшад РСФСР-эй, Бурядай АССР-эй Верховно Соведүүдэй, нютагай Соведүүдэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлһэн эрхим хүбүүд, басагадайнгаа түлөө нэгэн һаналтайгаар дуугаа үгэбэ.

Ажалшад коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй кандидадуудай түлөө үндэр дуугаа үгэхэ зуураа, оронойнгоо арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй асари ехэ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэлгэдэ арад зониие элсүүлхыень, ажал хүдэлмэреэ һайнаар эмхидхэхыень, гүрэн түрынгөө хэрэгүүдые сэсэн мэргэнээр, шадабаритайгаар шиидхэжэ, ябуулжа байхыень һунгамалнуудтаа—депутадууд боложо байһан хүнүүдтээ захина.

Ф. Фомин.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Советскэ районой һунгуулиин № 11 участогай комисси һүниин 12 часай һүүлээр бюллетеньнүүдые тооложо эхилээ.

А. Мантаевай фото.

УЛАН-УДЭ

ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНО РАЙОН

Һайндэрэйхөөр гоёон шэмэглэгдэһэн түмэр замшадай клуб. Энэ үглөөгүүр хэдышье эртэ һаань, буурал сагаан толгойтой үбгэд, һаншаг сагаан хүгшэд, залуушуулшье олоороо сугларанхай, үглөөнэй 6 час болохые хүлеэжэ байба.

Хэдэн арбаад минутын үнгэрһэнэй удаа Железнодорожно районой һунгуулиин 6-дахи участогай комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Скрипкин һунгагшадтаа хандан, иигэжэ хэлээ:

—Мүнөөдэр манай ороной, тэрэ тоодо республикымнай ажалшад Федерациингаа, Бурядайнгаа АССР-эй Верховно Соведые, мүн нютагайнгаа Соведүүдые һунгахань гээшэ. Тиимэһээ бидэнэр, өөһэдынгөө дэбжүүлһэн кандидадуудта дуугаа үгэхэдөө, манай орондо коммунизм байгуулхын, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хүдэлөөе улам бэхижүүлхын түлөө дуугаа үгэхэ байнабди.

Эгээл түрүүлэн һунгагшадай дунда ПВЗ-гэй хүдэлмэришэн Лаптевай бүлэ, 65-дахи дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагша Эльвира Моисеенко, тус клубай хүдэлмэришэн Алексей Попов болон бусад олон байгаа.

—Би, мүнөөдэр түрүүшынхеэ һунгажа байхадаа, Эхэ оронойнгоо саашаа улам һалбархын түлөө дуугаа үгэнэб. Үргэн элдин Эхэ оронойнгоо урган хүгжэхын, залуушуулай ажабайдалай улам һайжархын түлөө дуугаа үгэнэб,—гэжэ залуу һунгагшадай нэгэн Моисеенко урна руу бюллетень табиха зуураа, мэдүүлээ.

Түрэл парти, правительстводаа үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэһэн иимэ юрөөлнүүд олон удаа хэлэгдээ.

Энэ участок түмэр замай станциин дэргэдэ аад, ерэһэн ошоһон һунгагшад олон байгаа. Үнэмшэлгөөр дуугаа үгэгшэдэй тоо үдэрэй 12 часта 250 болоһон байха юм. Мүн нүүдэл урна олон газараар ябажа, һунгагшад саг соогоо дуугаа үгэһэн байна.

Б. Цыремпилов.

ОКТЯБРЬСКА РАЙОН

Манай орон дотор коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулжа эхилһэн түрүүшын жэлэй хабарай түрүүшын үглөө. Улан-Удын сэмбын фабрикын тосхондохи һунгуулиин участок электрын галаар яларан харагдана. Радиогоор гүрэнэй гимны пүртэ аялганай зэдэлжэ эхилхэтэй сасуу тосхоной үйлсэнүүдтэ хүн зон олон боложо эхилнэ.

Тэдэнэр гэр бүлөөрөө, бүлэг бүлэгөөрөө хүхюутэй, зугаатайнууд фабрикын клуб тээшэ яаралтайгаар гэшхэлэлдэнэд. Часай стрелкэнүүдэй зургаа дээрэ үшөө ерээгүй байхада һунгуулиин участогуудта хүн зон олон сугларанхай байба. Тэдэнэй дунда сэмбэ нэхэгшэд, барилгашад, арад зоной элүүрые хамгаалха эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, республикымнай ашагта малтамалнуудые бэдэрэгшэд, үбгэд, залуушуулшье бии.

Уданшьегүй һунгажа эхилхэ саг ерэжэ, һунгуулиин Участково комиссиин түрүүлэгшэ Т. З. Буркин сугларагшадта хандажа, бүгэдэ арадай һайндэрөөр амаршалжа, тобшохон үгэ хэлэбэ.

Һүүлээрнь сэмбын фабрикын нэхэлгын цехын залуу хүдэлмэришэн З. А. Аверкова үгэ абажа, иигэжэ мэдүүлбэ: «Би түрүүшынхеэ арад зонойнгоо эрхим хүбүүд, басагадай түлөө дуугаа мүнөөдэр үгэхэмни. Золтой жаргалтай сагта түрэһэндөө баярлан, зол жаргал олгоһон түрэл Коммунистическэ партида үнэн зүрхэнэй баяр хүргэнэм. РСФСР-эй, Бурядай АССР-эй Верховно Соведүүдэй, мүн нютагай Соведүүдэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэдтөө дуугаа үгэхэдөө бидэнэр коммунизмын түлөө дуугаа үгэхэ байнабди. Коммунизм өөрынгөө гараар байгуулалсаха, коммунизмын үедэ ажаһуухаһаа ямар ехэ зол жаргал байхаб».

— Гүрэн түрынгөө дээдын органуудта һунгаха хүндэтэ эрхээ мүнөө түрүүшынхеэ эдлэхэмни,—гэжэ залуу һунгагша Нина Липатникова хэлэнэ. Һаяхан боложо үнгэрһэн партиимнай XXI съезд орон дотороо коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулха асари ехэ түсэб баталан абаһан байна. Долоон жэлэй түсэбэй дүүргэгдээд байхада Совет оромнай бүри хүсэтэй, арад зоной ажаһуудал бүри баян дэлгэр болохол. Ойртожо байһан коммунизмын түлөө дуугаа үгэхэмни.

Һунгалта эхилжэ, һунгагшад удаа дараалан бюллетеньнүүдые абан урна тээшэ ошоно.

Һунгалта ехэ эдэбхитэйгээр үнгэрөө.

Д. Цыренов.

Депутадуудта үнэмшэлгэ барюулагдаба

РСФСР-эй Верховно Соведые һунгаха Улан-Удын 744-дэхи һунгуулиин округой комиссиин зүблөөн мартын 2-то болоо.

Округой комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Н. Д. Шулунов дурсагдагша округто байгша оной мартын 1-дэ болоһон һунгалтын дүн тухай мэдээсэбэ.

—Участково комиссинуудай протоколнуудай үндэһөөр Россин Федерациин дээдын засаг түрэдэ һунгалта хаа хаанагүй эмхитэйгээр үнгэрөө,— гэжэ нүхэр Шулунов хэлэбэ. Һунгуулиин Дүримэй ёһоор һунгалтын дүнгүүд гаргагдаа. Байгша оной мартын 1-нэй үдэрэй 12 час болотор бүхы һунгагшадай 83,4 процентнь дуугаа үгөөд байгаа. Парти, правительствынгаа хараа шугамые совет хүн зоной бүри дэмжэжэ байһые, энэ баримта гэршэлнэ.

Участково комиссинуудай гаргаһан дүнгэй үндэһөөр Улан-Удын № 744 һунгуулиин округой комисси дүн гаргаһан байна. Һунгагшадай тон олонхинь энэ округ соо дэбжүүлэгдэһэн депутадта кандидат нүхэр Доржи Цыремпилович Цыремпилондо дуугаа үгэһэн байна.

РСФСР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгуулиин Дүримэй ёһоор, Доржи Цыремпилович Цыремпилон Улан-Удын 744-дэхи һунгуулиин округһоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадаар һунгагдаа.

Окружной комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Н. Д. Шулунов депутадаар һунгагдаһан нүхэр Доржи Цыремпилович Цыремпилондо үнэмшэлгэ барюулба. **Д. Жугдурова.**

* * *

РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Прибайкальска 745-дахи округой комиссиин зүблөөн мартын хоёрой үдэшэ болобо.

Округой комиссиин секретарь К. Е. Маслов һунгуулиин дүн тухай тобшоор мэдээсэбэ. Юһэн аймаг болон Бабушкин городой 98 мянга шахуу һунгагшадай 99,98 процентнь һунгалтада хабаадаһан, тэдээнэй 99,8 процентнь кандидадай түлөө дуугаа үгэһэн байна.

Комиссиин түрүүлэгшэ М. М. Гаськов РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадаар һунгагдаһантайнь дашарамдуулан нүхэр Василий Иванович Дубровскиие халуунаар амаршалаад, депутадайнь үнэмшэлгые барюулба.

Комиссиин түрүүлэгшын орлогшо, һургуулиин багша (Иволга) Е. С. Иринщеева, комиссиин гэшүүд: Мысовая станциин паровозой машинист С. И. Серегинин, Кабанскын аймагай «Коммунизм» колхозой һаалишан В. Я. Гроздова гэгшэд РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадаар һунгагдаһантайнь дашарамдуулан В. И. Дубровскиие халуунаар амаршалаад, депутадайнгаа нангин үүргые амжалтатай һайнаар дүүргэхыень хүсэһэн, болоошо һунгалтын тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэрһэн тухайнь хөөрэһэн байна.

Һүүлээрнь депутадаар һунгагдаһан В. И. Дубровский РСФСР-эй засагай дээдэ органдо һунгаһанайнь түлөө округой бүхы һунгагшадта баясхалан хүргөөд, тэдэнэрэй этигэл найдабариие дүүргэхын тула бүхы шадалаараа оролдохоб гэжэ найдуулба.

Ш. Нимбуев.

ГУСИНООЗЕРСК

Мартын 1-нэй һунгалтын үдэрэй үглөөгүүр һунгагшад олоороо, хүгшэн залуушье илгаагүй Гусиноозерск городой шахтёрнуудай Культурын ордон соохи һунгуулиин участогта сугларба.

Уданшьегүй 6 час боложо, һунгуулиин Участково комиссиин түрүүлэгшэ тэндэ сугларһан һунгагшадые дуугаа үгэжэ эхилхыень уряална. Бултанһаа түрүүлэн горнопромышленна һургуулиин һурагшад — залуу һунгагшад Вера Катаманова, Люба Васильева, Мария Михайлова гэгшэд хүхюун баяртайгаар урна руу бюллетеньнүүдые табина. Тэдэнэй һүүлээр городой ажалшадта хүндэтэй болоһон хуушанай түрүү хүдэлмэришэн, шахтёр Афанасий Лукич Табулович урнын хажууда ерэжэ иигэжэ хэлэбэ:

—Түрэл оромнай улам һалбаран хүгжэг.

Нүхэр Табуловичтай сугтаа дүшэн жэлдэ КПСС-эй гэшүүн ябагша, үндэр наһатайшье һаа барилгын управлениин үйлэдбэриин таһагай инженерээр хүдэлмэрилэгшэ Матвей Петрович Звенягин ехэ баяртайгаар һунгана. Һүүлээрнь № 2/5 шахтын комплексно бригадын бригадир А. П. Бурлаков бюллетеньнүүдые абана. Нүхэр Бурлаковай бригадынхид һунгалтын хүндэлэлдэ нүүрһэ малтажа абаха халаанайнгаа нормые хододоо үлүүлэн дүүргэдэг байгаа. Тэдэнэй жэшээгээр нүхэд А. Бакановай, Л. Совенко гэгшэдэй нүүрһэ малталгын бригаданууд баһал ажалай эрхим амжалта туйлана.

Ф. Моренец.

ТҮНХЭН

Аймагай центрын ажалшад үглөөгүүр бүри харанхы байхада һунгуулиингаа участогуудта сугларан гульдажа захалба. Хэрэнэй участогта үглөөнэй 6 часта 200 хүн сугларaад байгаа.

Часай стрелкэнүүд 6 час харуулжашье, һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ Цырендоржи Галсанович Арьяев сугларагшадые халуунаар амаршалха зуураа, арюун нангин эрхээ эдлэжэ, засаг түрын газарта түлөөлхэ хүнүүдэйнгээ түлөө үндэр дуугаа "үгы" гэжэ һунгагшадые уряалба. Эгээн түрүүшээр 70 наһатай пенсионер Мамонт Данилович Софин, һүүлээрнь баһал үндэр наһатай үбгэжөөл Лобсон Хайдупович Замараев гэгшэд бюллетеньнүүдые абажа, урна руу табиба. Үбгэжөөлнүүдэй һүүлээр комсомолка, үнгэрэгшэ жэлдэ 10 класс дүүргээд мүнөө ажаллажа байһан Галина Сороковикова дуугаа үгөө.

Аймагай нютаг бүхэндэ һунгалта ехэ эдэбхитэйгээр, эмхитэйгээр үнгэрөө. Үглөөнэй 10 часта бүхы һунгагшадай 70 гаран процентнь һунгаад байгаа.

Д. Дугаров.

МУХАРШЭБЭР

Аймагай ажалшад һунгалтын үдэрые хүхюун сэнгэлигээр, баяр баясхалантайгаар угтаба.

Томодхогдоһон «Знамя Ленина» колхозой Хушуун Үзүүр тосхонойхид нёдондо жэл баригдаһан шэнэ клуб соогоо олоороо сугларанхай. Үглөөнэй 6 часта һунгалтын участогай комиссиин түрүүлэгшэ Алексей Будаевич Эрдынеев һунгагшадые һайндэрөөр амаршалаад, дуугаа үгэхыень урина.

Түрүүлэн үндэр наһатай колхознигууд Нима, Санжи Доржиевтан һунгалтын бюллетеньнүүдые абажа, урна руу омог дүүрэн табиба.

Хушуун үзүүрэйхид бүгэдөөрэн үглөөнэй 9 часта засаг түрэдөө түлөөлэгшөөр дэбжүүлэгдэһэн эрхим хүнүүдэйнгээ түлөө дуугаа үгэжэ дүүргэһэн байгаа.

Т. Гармаев.

Республикымнай ажалшад коммунизм байгуулха зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэнэ

Нёдондонойхиһоо хоёр дахин ехэ мяха абахамнай

Манай Эхэ орон дотор коммунизм байгуулха гэһэн партиимнай түүхэтэ XXI съездын шиидхэбэрние үргэн арад зон гүн гүнзэгыгөөр шудалан үзэжэ байнхай. Энэ гайхамшагта документ соо мал ажалай продуктнуудые ехээр абадаг болохо тушаа тодорхойгоор заагдана.

Манай Ярууны мяха-һүнэй совхозой хоёрдохи фермынхид долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн бүгэдэарадай социалистическэ мурысөөндэ оролсоод, энэ онһоо эхилжэ хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг дэлбэгээр абадаг болохын зорилгоор улам эршэ хүсэтэйгөөр тэмсэжэ эхилбэ.

Мүнөө жэлдэ фермымнай малшад мяха абалгаяа нёдондонойхиһоо хоёр дахин ехэдхэжэ, хамтадаа 1145 центнер мяха гүрэндэ тушаахаар шиидэбэ. Гэхэтэй хамта энэ жэлдэ эбэртэ бодо малнай 1957 толгойгоор, хонин — 1120, шубуун —2000, адуу морид—100 толгойгоор олошоруулагдаха юм.

Ингэжэ һубай малай 3 гүүртэ эмхидхэгдэхэнь. Бэлшээри һайнтай, уһа, хужар элбэгтэй газарта мал адуулагдаха байна.

Жэшээлхэдэ, дүршэлтэй малшан нүхэр Цыренжаповай гүүртынхид 100 толгой гунадые тус бүридэнь 402 килограмм шэгнүүртэйгээр, Арсалан Намсараевай гүүртынхид 143 толгой малые тус бүридэнь 332 килограмм шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушааха юм.

Эндэ бэдшээн таргалуулгада табигдаһан малай шэгнүүр дунда зэргээр сүүдхэдээ 600 граммаар нэмээгдэхэ байна. Малда үбһэ, шэмэтэ тэжээл элбэг ехээр бэлдэдэг болохо зорилго табигдана. 1959 ондо совхоздо бүхыдөө 4226 га газарта тарилга хэгдэхэ. Тэрэ тоодо ороохо тараан 2300 гектарта, зелёнко 1500 га газарта тарингдажа, 200 гектартань мал адуулагдаха. Тиихэдэ олон жэлэй ногоон, корнеплод, хартаабха, овощь тариха байнабди.

Бүхы дээрээ бүдүүн тэжээл 46300 центнер горьтой шэмэтэ тэжээл абахабди.

Ц-Е. Жамсаранов,
совхозой хүдэлмэришэн.

Болзорһоонь урид дүүргэбэ

Улан-Удын модоной заводой хүдэлмэришэд РСФСР-эй, Бурядай АССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын хүндэлэлдэ мүрысэхэ зуураа, февраль һарынгаа даалгабарине 4 хоногоор урид дүүргэжэ, 2 мянган кубометр хюрөөдэгдэһэн модо түсэбһөө гадуур гаргаа.

Коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэтэй болохын түлөө тэмсэжэ байһан Татьяна Сухановагай бригада һунгуулиин урда тээхи мүрысөөндэ завод соогоо онсо шалгараа. Эдэнэр үдэртөө 16 кубометр хюрөөдэмэл модо гаргахын орондо, 20—25 кубометр гаргаһан байна.

Д. Аюшеев.

Улан-Удын «Механизм» заводто коммунистическэ мурысөөн үргэнөөр дэлгэржэ байна. Коммунистическэ мурысөөндэ оролсоһон Белоусай хүтэлбэридэг бригадынхид уялгаяа һайнаар дүүргэнэ. **Зураг дээрэ:** бригадын гэшүүд (зүүн гарһаа наада таладанъ) Р. П. Ежов, В. Ф. Ключерев, И. Ф. Белоус, А. А. Инев. (Дээдэ таладань, зүүн гарһаа) Н. Э. Гордейчук, Н. С. Шиимарев, В. Ф. Сахоровский, М. М. Войлоков, А. Ф. Михайлов.

З. Веснинагай фото.

Мүнгэн түлөөһэндэ орлобди

Һүүлэй табан жэл соо манай колхоз мал ажалайнгаа эгээл ашаг олзо ехэтэй хони үсхэбэрилгые түргэнөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулаа. Тиигэжэ 1952 ондо 7166 хонитой байһан һаа, мүнөө 23900 толгойдо хүргөөбди. Тоо толгойень олошоруулхатаяа хамта хонидойнгоо үүлтэрые һайжаруулха талаар ехэ хүдэлмэри хээбди. Мүнөө хониднай гол түлэб нарин, нарибтар нооһотой боложо, 1952 ондо нэгэ-нэгэнһээнь 2240 грамм нооһо хайшалагдаһан һаа, нёдондо 3450 грамм хайшалагдаба. Эдэ жэлнүүдтэ нооһо хайшалалгаяа 4,4 дахин дээшэлүүлжэ, 1958 ондо 706 центнер һайн шанартай нооһо гүрэндөө худалдаабди.

Мал ажалаа, илангаяа хонин ажалаа түргэнөөр хүгжөөһэнэй ашаар эдэ жэлнүүдтэ мүнгэн олзоёо таба дахин гэхэ гү, али 1952 ондо 928.000 түхэригэй олзо оруулһан һаа, нёдондо 5.800.000 түхэриг абаабди.

Мүнгэн олзын иимээр дээшэлжэ байхада томо томо барилгануудые олоор бодхоохо, ажалымнай хүнгэдхэхэ, арьбадхаха трактор, машинануудые, бусад олон түхеэрэлгэнүүдые худалдажа абаха арга олдоо. Тэрэшэлэн колхознигуудайнгаа ажалта үдэртэ мүнгэ хубаалгаяа саг үргэлжэ горьтойхоноор дээшэлүүлжэ, 1952 ондо нэгэ түхэриг 46 мүнгэ хубааһан байбал, нёдондо жэлэй ажалта үдэртэ 9 түхэриг шахуу хубаахамнай.

Һая болоһон партиимнай XXI съезд оропойнгоо арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй асари ехэ түсэб зүбшэн хэлсэжэ баталба. Нүхэр Хрущев элидхэл хэхэ зуураа, гүрэнэй хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ сэнгые дээшэлүүлжэ байдагтань саашадаа найдаха бэшэ, харин колхозууд ажалайнгаа бүтээсые ехэдхэжэ, продукциингаа өөрынь үнэ сэнгые химдаруулжа, мүнгэн олзоёо дээшэлүүлхэ ёһотой гэжэ тон зүб заагаа.

Тиимэһээ колхознигууднай долоон жэл соо бэелүүлхэ хэмжээ ябуулгануудые хараалхадаа бүри мүнөө жэлһээ эхилжэ ажалта үдэр бэшэлгээе болюулжа, ажалай сэхэ мүнгэн түлөөһэндэ орохо гэжэ шиидхэбэ. Манай колхоз гэшүүдэйнгээ хэһэн ажалые сэхэ мүнгөөр түлэжэ байха гүйсэд арга боломжотой. Тоо бүридхэлэй хүдэлмэришье бараг һайнаар табигданхай, саг сагтань түлэхэ мүнгэншье байха. Гадна энэ арга хэрэглэхын урда тээ, 1955 онһоо хойшо колхознигуудтаа ажалта үдэртэнь һара бүри аванс үгэдэг боложо, ажалай түлөөһые ехээр удаарууланггүй, зүбөөр эмхидхэжэ байха дүршэлгэй болоһон байнабди.

Ажалта үдэрһөөн хахасаха зуураа, энэ үнинэй дадал болоһон аргамнай колхозоймнай эмхидхэлэй -ажахынгаа талаар хүгжэхэ хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргээ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Тиигэбэшье мүнөө сагта ажалта үдэр бэшэлгэ нэгэ бага хуушарһан арга гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Ажалта үдэртэй байхадаа колхознигууд хэһэн хүдэлмэриингөө түлөө юу, хэды мүнгэ абаха байһанаа жэлэй дүүрэһэнэй һүүлдэл, жэлэй тоосоо табижа дүүргэхэдэл мэдэдэг байна ха юм. Тэрэшэлэн ажалта үдэр колхозуудта ажахын тоосоо гаргаха гэхэдэ һаалта болодог.

Ажалай сэхэ мүнгэн түлөөһэндэ ороходоо колхознигууднай бүри урма зоригтойгоор, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахань лабтай.

С. Цыбиков, Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Дугдановай агрегат түрүүлнэ

Алдарта партиингаа XXI съездын сэсэ мэргэн шиидхэбэреэр зоригжоһон бүхы совет хүнүүд, тэрэ тоодо манай аймагай ажалшад даажа байһан ажал хүдэлмэридөө шэнэ ехэ амжалта туйлахын зорилгоор социалистическэ мүрысөө улам улам дэлгэрүүлнэ.

Коммунизм байгуулагшадай съездын энэ түүхэтэ шиидхэбэри догор хүдөө ажахые, мал ажалые түргөөр хүгжөөхэ тухай тодорхойгоор заагданхай. Энээниие дүүргэлгэ болгон, Бичурын совхозой хүдэлмэришэд малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар зарим тэды хүдэлмэри ябуулжа байна. Нэн түрүүндэ малда бардам хүрэхөөр үбһэ тэжээл бэлдэхэ зорилго табигдаа. Шэмэтэ һайн тэжээл—кукуруза агрономическа заабариин ёһоор тарижа ургуулха юм.

Тиигэжэ совхоздо оньһожоруулагдаһан дүрбэн агрегат эмхидхэгдэһэн байгаа. Жэшээлбэл, агрегадые даагша Цыбен-Доржо Дугданов харюусалгатай ажалдаа нарин нягтаар хандадаг хүн. Урданъ агроном мэргэжэлтэй байһан энэ нүхэр мүнөө агрегадые даагаад ябахадаа нүхэдтөө жэшээ харуулна. Эндэнь тракторист прицепщик хоёр бии. Тэдээндэ 50 гектар уһалагдадаг газар даалгажа үгтэнхэй. Мүн тусхай тэргэтэй «Беларусь» трактор, культиватор, сеялкэ, силосэй комбайн үгтэһэн байха.

Нүхэр Дугдановай даадаг агрегадайхид кукурузын ургажа байха үедэ зурууд хоорондын элдүүрилгэ заабариин ёһоор хэжэ, саг соонь уһалаад, гектар бүриин 350 центнерһээ доошо бэшэ ногоон набша абахаар хараална.

Эдэ үдэрнүүдтэ тарялан, хадалангай газарта наг шэбхэ гаргаха һара соносхогдоод, 7—8 машинэ, «С—100» маркын трактор, бульдозер хүдэлнэ. Иигэжэ машинада наг шэбхэ ашаха хүдэлмэри оньһожоруулагдаһан байна. Дүршэлтэй жолоошон Евдоким Степанов гэгшэ 6—7 модо зайтай газарта наг шэбхэ полидо гаргахадаа 40—45 тонно хүргэнэ. Мүн тэрэнэй бусад нүхэдыншье ана мана ябана.

Февралиин 15-һаа мартын 15 хүрэтэр наг шэбхэ тарялан, хадаландa гаргаха һара соо бүхы түсэбэй 85 процентнь дүүргэгдэхэ юм.

А. Басанов.

Малшад урматайгаар ажаллана

«Знамя Октября» колхозой малшад партиингаа XXI съездын шиидхэбэреэр зоригжон, хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар ажаллажа байна.

Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо хоёр шахуу дахин ехэ мяхан гэхэ гү, али 2010 центнер абтаха болоно.

Мүнөө бэлшээн таргалуулагдаха малай гүүртэ, отарануудые эмхидхэхэ хүдэлмэри ябуулагдана. Тэндэ дүршэлтэй малшадые табиха юм.

Е. Некашев.

Байкало-Кудара.

США-гэй правительствода СССР-эй правительствын эльгээһэн ното

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр нүхэр А. А. Громыко мартын 2-то США-һаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Элшэн сайд Л. Томпсонтой уулзажа, США-гэй правительствода Советскэ правительствын хандаһан ното барюулаа. Германитай эбэй договор баталха, Баруун Берлиндэ эзэмдэлгын гуримые болюулха тухай тэрэ ното соонь хэлэгдэнэ. Советскэ правительствын энэ ното США-гэй правительствын февралиин 16-най нотодо харюу болгон үгтөө.

Адли удхатай Советскэ правительствын нотонууд мүн тэрэ үдэр Великобританиһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Элшэн сайд П. Райлида, Францигһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Элшэн сайд М. Дежанда барюулагдаа.

Германитай эбэй договор баталха, Германида эсэргүү дайнда хабаадаһан гүрэнүүдтэй эбэй конференци зарлаха, мүн тэрэшэлэн Берлиндэхи байдалые гуримшуулха тухай Советскэ Союзай дэбжүүлһэн тодорхой дурадхалнуудта США-гэй правительство ното соогоо харюу үгөөгүй байна гэжэ Советскэ правительствын ното дотор хэлэгдэнэ. Германи тухай шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тула 4 гүрэн мүнөө үедэ дахинаа харилсан ажаллаха арга боломжотой байна гэжэ Советскэ правительствын ното дотор заагдана. Германитай эбэй договор багалбал, эдэ гүрэнүүд харилсаагаа дахинаа үргэлжэлүүлхэ аргатай байна. Эбэй договорой ёһоор ГДР ФРГ хоёр адли тэгшэ уялгануудые абаха ёһотой байгаа. Тиимэ уялгануудай абтаад байгаа һаань германска милитаризм дахинаа һэргээгдэхэ аргагүй болохо һэн. Эгээл иимэһээ Германиин хоёр гүрэн амгалан ёһоор хүгжэхэ аргатай болохо байгаа, мүн тэрэшэлэн арадууд дайнай аюулда дайрагдахаяа болихо һэн.

Германиин хоёр гүрэнэй хэрэгтэ хамааралсажа болохогүй байна, хоёр гүрэнэй нэгэдэхэ асуудалые ямар нэгэн ондоо гүрэн шиидхэхэ ёһогүй гэжэ Советскэ правительство тоолоно гэжэ Советскэ Союзай правительствын ното дотор заагданхай. Энэ асуудалые немецүүд өөһэдөө шиидхэжэ шадаха байна, шиидхэхэшье ёһотой.

Баруунай, Зүүнэй оронуудтай культурна, мүн бусадшье харилсаа байгуулха эрхэ Баруун Берлиндэ олгохо, тэрэ городые бэеэ даанхай байдалтай болгохо асуудалнуудые зүбөөр хэлсэхын тула агууехэ гүрэнүүд, бүрин эрхэтэйгээр хабаадалсажа шадаха юм гэжэ советскэ ното дотор заагдана. Баруун Берлиндэ эрхэ олгохо тухай асуудалые бусад гүрэнүүдтэй зүбшэн хэлсэжэ, зохистой шиидхэбэри баталхаар Советскэ правительство бэлэн байһанаа мэдүүлбэ.

Баруун Берлиндэ эзэмдэлгын гуримые тэрэ зандань үлөөхын тулада «бүхы хэмжээ» абахаар бэлэн байна гэжэ США-гэй правительствын ното соо хэлэгдээшые Советскэ правительство зааха зуураа нигэжэ һануулба: «бүхы хэмжээ» абахабди гэжэ һануулжа байһан гүрэнүүд өөһэдыгөө хамгаалхын, мүн тэрэшэлэн ямаршье булимтарагшадта харюу үгэхын тула мэдэлдээ бүхы юумэнүүдтэй.

Хэрбээ баруунай оронуудай дайн үүдхэхэ гэһэн һанал баримталаад, тэрэ һаналаа бэелүүлээ һаа, шэнэ дайн үүсхэһэнэйнгээ түлөө түрэлтэнэй урда шангаар харюусаха байна гэжэ ното дотор тэмдэглэгдэнэ.

Аюулта байдалые болюулхын тула мүнөө үедэ яаралтай хэмжээ абаха тон шухала байна гэжэ Советскэ правительство заана. Тиихэдээ гүрэнүүдэй толгойлогшонорой хабаадалгатайгаар хэлсээ хэхэ дурадхалаа Советскэ правительство дахинаа дэбжүүлбэ.

Германитай эбэй договор баталха тухай Баруун Берлиндэ харин гүрэнүүдэй тогтооһон эзэмдэлгын гуримые болюулхын тула хамтаараа хэмжээ абаха тухай асуудалнуудые правительствонуудай толгойлогшонор зүбшэн хэлсэхэ байна гэжэ Советскэ правительство тоолоно гээд ното дотор хэлэгдэнэ.

Зүблөөндэ дүрбэн гүрэнһөө гадна Польшо, Чехословаки, мүн тэрэшэлэн Гитлерэй булимтарагшадһаа анха түрүүн хохидоһон Германитай хүршэ һуудаг гүрэнүүд хабаадалсаха зэргэтэй гэжэ Советскэ правительство тоолоно. Германитай эбэй договор баталха тухай, Баруун Берлин тухай асуудалые зүбшэн хэлсэхэ гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөндэ ГДР ФРГ хоёр байлсаха зэргэтэй гэжэ Советскэ правительство тэмдэглэһэн байна.

Гүрэнүүдэй толгойлогшонорой зүблөөндэ хэлсэгдэхээр энээнэй урда тээ дэбжүүлэгдэһэн асуудалнуудшье советскэ ното дотор дахинаа заагдаа.

Правительствонуудай толгойлогшонорой зүблөөндэ баруунай гүрэнүүдэй хабаадалсахаар үшөө бэлэн бэшэ байгаа һаань, Германитай эбэй договор баталха тухай, Баруун Берлин тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тула СССР-эй, США-гэй, Великобританиин, Францин, Польшын, Чехословакиин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөе зарлажа болохо байна гэжэ Советскэ правительство заана. Иимэ зүблөөндэ ГДР ФРГ хоёр хабаадуулагдаха зэргэтэй гэһэн США-гэй, Великобританиин, Францин правительствонуудай дурадхалые зүбшөөжэ байһанаа Советскэ правительство мэдүүлнэ. Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөнэй болзорые хоёр-гурба һарһаа саашаа үргэлжэлхэгүйгөөр тогтообол зүйтэй гэжэ Советскэ правительство заана.

Правительствонуудые толгойлогшонорой зүблөө байгша оной апрель һарада Венэдэ гү, али Женевэдэ зарлабал зүйтэй байна гэжэ Советскэ правительство тоолоно гээд ното соо хэлэгдэнэ.

Хэрбээ правительствонуудые толгойлогшонорой зүблөөндэ США-гэй правительствын хабаадахаар бэлэн бэшэ байгаа һаань тогтоогдоһон болзорто, мүн заагдаһан газарта дээрэ дурсагдаһан гүрэнүүдэй хабаадалгатайгаар гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөе зарлахые Советскэ правительство дурадхана гэжэ Советскэ правительствын ното дотор хэлэгдэнхэй.

(ТАСС).

Аймагтаа алдартай хонишод

Хорон шэмэрүүн хүйтэнэй үе үнгэрбэшье, һаяын үдэрнүүдтэ болоһон һэршэгэнүүр һалхин үргэн дэлюун газар дээгүүр шэрүүн саһа урадхуулба. Тиигээдшье февральда һүниндөө хүйтэн, үдэртөө дулаан байгаа. Наратай үдэр хайшаашье харахада Ноёхоной намагай уужам тала хүбэн сагаан хүнжэлөөр хушаатай, хойшо урагшаа нэмжыжэ, ялалзан харагдана. Хонгор тэнюун энэ нютагай тала дайдаар үглөөнһөө абаад, үдэшэ болотор адууһа мал хэдэн зуугаадаараа бэлшэжэ ябадаг.

Һүүлэй үедэ таатай дулаан үдэрнүүд эхилжэ, малшад тэрэниие шадахыса хэрэглэнэ. Хонишод болон адуушад КПСС-эй XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэреэр урмашажа, үбэлэй бэлшээриие ажашье һаань һайнаар хэрэглэхые, гараһан түлнүүдээ заатагүй түлжүүлхые аһан шадалаараа оролдожо байнхай. Тиигэншьегүй яахаб. Хэнэйшье мэдэһээр, малшадай ажал хүдэлмэридэ эгээл харюусалгатай үе ерэбэ ха юм. Илангаяа хонишод үдэр һүнине, хагсуу һалхине мэдэнгүй ажаллаха баатай болоно. Тэд партиин XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишод хониин һүрэгэйнгөө тамирые һуладханагүй ондо оруулжа, хагсуу хабарые һайнаар дабажа гараха зорилготойгоор ажаллана.

Эндэхи хонишод үнгэрһэн жэлдэ бүхы хонидойнгоо тоо толгойе 20-ёод шахуу процентээр олошоруулжа, хонин бүриһөө дунда зэргээр 3 килограмм нооһо хайшалжа, 2 миллион шахуу түхэригэй олзо доход колхоздоо оруулаа һэн. Тиигээд туйлаһан амжалтануудаа бүри арьбадхахын тула нилээд хүдэлмэри хэһэн байна. Хонишод энэ жэлэй үбэлжэлгэдэ халуун намарһаа бэлдээ, түхеэрээ һэн. Эхэ хонидой үбэлжэхэ Цайдам, Моностой, Түхэм гэхэ мэтын газарнуудта үбһэ тэжээл зөөгдэһэн, хони хурьгадай байранууд шэнээр баригдаһан, һэльбэн заһагдаһан, дулаалагдаһан байгаа. Гадна намартаа хонидоо мяхажуулан таргалуулжа, хүсэ шадалыень һайжаруулхын тула нилээд оролдолго гаргаа һэн. Тиигээд декабрь, илангаяа январь һарада хонид олоор хурьгалжа, түлынь хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар абтаба. Артелиин хонишод үбэлэй 3 мянга гаран хурьгадые абаад, үхэл гарзагүйгөөр мүнөө тэнжээжэ байнхай. Һаяын үдэрнүүдтэ үшөө хэдэн зуугаад хурьгад абтахаар хүлеэгдэнэ.

Хёлгын эрьеһээ Сухын эрье хүрэтэр ная гаран модо болодог. Мүн урагшаа, хойшоошье намжаа Ноёхоной үргэн тала нилээдгүй байха. Энэ уужам тэнюун дайдада колхозой 70 гаран гүүртэ, фермэ, отаранууд түбхинэн байрлажа, нютагаа баяжуулжа, шэмэглэн гоёожо байдаг. Энээгээрээ ноёхонойхид омогорходог, суурхадагшье гээшэ.

Эндэ артель, аймаг доторoo алдаршаһан эрхим хонишод олон. Тэдэнэй дунда түрүү хонишон Пурбо Биликтуевай отарынхид урдынхидаал адли шударга ажалаараа шалгаржа ябаһаар. Эбтэй эетэй энэ отарынхид, алдарта партиингаа табиһан асари ехэ зорилгонуудые хүсэд ойлгожо, бүхы шадалаараа оролдосотойгоор, шэн зоригтойгоор хүдэлмэрилнэ, тиигэжэ 100 эхэ хонин бүриһөө 171 хурьга абаад байнхай.

—Магтажашье хэлэнэ бэшэб, зүгөөр Түхэмэй отарада хони хурьгадай харууһа, эдеэлүүлгэ һайнаар эмхидхэгдэнхэй,—гэжэ колхозой зоотехник Барадий Дубсанов омогтойгоор хөөрэнэ. — Пурбо Базаровач хонидые саг сагтань уһалжа, эдеэлүүлжэ, сэбэр агаарта гаргажа байха тухай ехэ оролдолго гаргадаг юм.— Мүнөөшье харана бэзэт, — гээд залуу зоотехник баруун урагшаа хаража,— тээ тэрэ Халзан толгойн үбэрөөр бэлшэжэ ябаһан хонид сортоотойхоноор хаганай үзүүр шэмхэнэ аабза. Шадал тамиргүй хонид саһан соогуур ябажа, хагда гаргажа эдихэ аал...

Үнэхөөрөөшье түхэмэйхид хони үсхэбэрилхэ талаар баян дүй дүршэлтэй болдо. Кошарно-базова аргаар хурьгадые түлжүүлхэдэ һайн гэжэ эндэхи хонишод хүсэд ойлгоо. Эдэнэр хонидоо үбэл, хабар эртүүр хурьгалуулдаг юм. Тиимэһээ бүхы хонидынь тобир тарганууд, хурьгадыншье шэрхи һайнууд байдаг.

Колхозой бэшэшье отарануудта түл абалга, үбэлжэлгэ һайнаар үнгэржэ байна. Партиин гэшүүн Дамдин Цоктоевой даажа байһан Хончулутын отарынхид мүн лэ бага бэшэ амжалта туйлажа, арад зондоо магтуулжа ябана. Нийтын хэрэгтэ үнэн сэхээр хандажа, ямаршье ажал хэхэдээ бүхы хаба хүсэ, мэргэжэл шадабаряа гарган хүдэлдэг тула Дамдин Самьяевич алдартай суутай болонхой. Тэд мүнөөшье хонин ажалай харууһалга дээрэ ажаллажа байхадаа ульгам шударгы зандаа. Тиимэл хадаа хони, хурьгадаа урагшатай һайнаар үдхэжэ байнхай. Нёдондо, мүн мүнөөшье үбэл хурьга абаха түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэжэ шадаа. Тус отарын бүхы хүдэлмэри саг соогоо бүтээгдэдэг. Хонидой олooрoo хурьгалжа байһан үедэ үдэр, һүнигүй ээлжээгээр сахижа хонодог байха юм.

— Ингээгүйдэ аргагүй, мал харууһалга гээшэмнай оролдолгын лэ хүсэн ха юм. Энэ үбэл үнгэрһэн жэлнүүдтэ орходоо онсо өөрэ илгаатай: саһан ехэ, һаари хүйтэн удаан буураагүй. Тиигэбэшье барагтай дабажал байнабди,— гэжэ нүхэр Цоктоев хөөрэнэ.— Үбэлдөө хонидые хурьгалуулдаг болоһон тула барагтай ябанабди. Саашадаа хэхэ ажалнай ехэ. Хонин бүриһөө һайн үүлтэрэй хурьга абаха, нооһо бүри ехээр хайшалха ёһотойбди.

Солото хонишон Цоктоевой хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ байһандань һэжэг түрэнэгүй. Ушарынь энэ нүхэр дэмы хооһон үгэ хэлэдэггүй, һанаһан зориһондоо хүрэдэг хүн юм.

Үбэлэй эхинһээ хойшо артель соогоо түрүүшүүлэй зэргэдэ жагсажа ябаһан Моностойн отарынхид хурьгадые олоор абаа. Эндэхи хонишон Цыренцу Эрдынеева даажа байһан эхэ хонин бүриһөө хурьга абажа, зоной этигэл найдабарида хүртөө. Тиигэжэ аймсоведэйнгээ депутат болгогдон һунгагдаба.

Эдэ үдэрнүүдтэ Ноёхоной хонишод үшөө ехэ урма хэшээлтэйгээр ажаллажа байнхай. Энэншье бүгэдэндэ ойлгосотой ааб даа. Тэдэнэр мүнөө түрэл партиингаа баталан абаһан түүхэтэ долоон жэлэй түсэбые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө оролдожо, саашанхи ехэ ажалайнгаа, амжалтынгаа эхиндэ байна ха юм.

И. Очорон.

Сэлэнгэ.

Съездын шиидхэбэри залуушуулые зоригжуулна

Коммунистическэ ёһоор ажаллаха, ажаһууха, эрдэмээ дээшэлүүлхэ гэһэн партиин XXI съездын уряалые Улан-Удын мяха-консервын комбинадай комсомолшууд, залуушуул ехээр һайшаажа, оролдосотойгоор ажаллажа байна.

Һаяхан эндэ комсомолой нээмэл суглаан боложо, «хайшан гэбэл бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, сүлөөтэй сагаа зүбөөр ашаглахаб?» гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Энэ суглаанда хамтадаа 600 гаран комсомолшууд, залуушуул сугларaa.

Комбинадай коллектив үнгэрһэн 1958 оной үйлэдбэриин түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 22 миллион түхэригэй продукци бүтээн гаргаһан юм. Энээнэй нилээдынь комсомолшууд, залуушуулай дүлэтэ ажалаар бүтээгдэһэниинь мэдээжэ. Жэшээнь банкануудые хэдэг цехын комсомол-залуушуулай бригада (бригадирнь нүхэр Е. Гомзякова) үдэрэйнгөө нормо 120—130 процентээр дүүргэдэг байгаа. Мүнөө энэ бригадынхид КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, коммунистическэ ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхэ зорилготойгоор ажаллажа байна.

Юрэнхыдөө комбинат дээрэ муугаар хүдэлдэг залуушуулай коллектив байхагүй. Тэд ажал хүдэлмэридэ элдэбын дутуу дундануудай дайралдадаг, дайралдахашье ёһотой ха юм. Тиимэ дээрэһээ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, сүлөөтэй сагаа зүбөөр үнгэргэхэ асуудал суглаан дээрэ мини табигдаагүй.

Тус асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ олон комсомолшууд, залуушуул хабаадалсажа, өөһэдынгөө һанамжа дурадхалнуудые оруулаа.

Түрүүлэн үгэ хэлэһэн барилгын монтажна управлениин кочегар Анастасия Сизых үйлэдбэриин үдэр бүри оньһожоруулагдажа байһаниие тэмдэглэхэ зуураа, мэргэжэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ шухала гэжэ хэлээ. «Үбгэрөөбди» гээд, эрдэмээ дээшэлүүлхэгүй шалтаг бэдэридаг зарим хүбүүд, басагадай гэнэн дэнги һаналые тэрэ буруушаагаа.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар комбинадай директор нүхэр Карасев, комбинадай парторганизациин секретарь нүхэр Лебедев болон бусад олон хүнүүд үгэ хэлэжэ, коммунистическэ ёһоор ажаллаха, ажаһууха, эрдэмээ дээшэлүүлхэ тушаа өөһэдынгөө һанамжа дурадхалнуудые хэлэһэн байна.

Тиихэдэ ажалдаа, нийтын хэрэгтэ эрхим жэшээ харуулдаг комсомол болон залуушуулай түрэлхидтэ комбинадай комсомолой комитедэй зүгһөө баярай бэшэг, телеграмма эльгээжэ байха гэжэ шиидхээд, энэ суглаан дээрээ эгэшэ дүү Евдокия, Людмила Гомзяковтанай түрэлхидтэ эльгээхэ баярай телеграмма баталһан байна.

Һүүлээрнь суглаанда хабаадагшад коммунистическэ ёһоор ажаллаха, ажаһууха, эрдэмээ дээшэлүүлхэ гэһэн дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаад, комсомол, залуушуул өөһэдынгөө хүсөөр үдэшын дунда һургуулиин гэр байшан байгуулһаа барижа захалха гэжэ шиидхэбэ.

А. Новоселов.

Колхозуудай тоосоото-һунгуулиин суглаануудһаа

Дутуу дундануудаа элирүүлбэ

...ашаг Курумканай аймагай ...т Марксын нэрэмжэтэ хүдөө ...ын артельдэ тоосоото суглаан ...шо, үнгэрһэн жэлэйнгээ дүнгүү... зүбшэн хэлсээ.

...хүдөө ажахын үмэнэ парти, ...тельствын табиһан түүхэтэ ...зорилгонуудые бэелүүлхын тү... ...ярмэлзэн, манай колхозой гэ... ...артелиингээ ажахые хүгжөө... ...тэрэ тоодо адуу малһаа ашаг ...ехээр абахын түлөө урданай... ...орходоо бүри эдэбхитэйгээр ...лажа, зарим тэды амжалта ...ба,—гэжэ колхозой түрүүлэг... ...нүхэр Г. Дамбаев тоосоото элид... ...соогоо хэлэбэ.

...шээлхэдэ 1958 ондо 500—500 ...хониной байха 2 байра, 100 ...ай байха байра, малшадай 70 ...бани шэнээр баригдаһан байна. ...инодохи эбэртэ бодо малай ...н үнеэдтэ тэжээл оруулха, ...а соохи наг шэбхэ гаргаха дүү... ...аргы татагдажа, малшадай ...ые нилээд хүнгэдхөө. Мүнөө ...хэлгын үедэ үнеэд уяада ...тагдажа эдеэлүүлэгдэнэ.

...бэшье эдлүүриин газарай 100 ...бүридэ гаргажа үзэхэдэ, ...ноолон, мяхан тон багаар аб... Үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бү... ...а 1116 литр һүн һаагдажа, 1957 ...оһоо бага болоо, хонин ...өө 2940 грамм ноолон хайша...

...хоз хони олоор үсхэбэрилхэ ...арга боломжотой. Һайн ногоо, ...тай үргэн бэлшээреэр элбэг, ...хони харууһалгаар баян дүй ...тэй хонишодшье олон юм. ...зой хони үсхэбэрилгэдэ үшөөл ...татагдалнууд бии байһаар. Нэн ...ндэ, тэжээлэй дутамагһаа хо... ...тураажа ондо ородог, олохон ...үхэдэг, тиимэһээ ноолоёо ...гэдэг.

...ажал дээрэ эрдэм ухаанай, ...ай түрүү арганууд һулаар нэб... ...гэдэнэ. Малай ашаг шэмын ...байһанай гол шалтагаануудые ...лашэшье, үгэ хэлэһэн колхоз... ...дшье элирүүлбэ. Эндэ малһаа ашаг шэмэ яахадаа багаар абтанаб гэхэдэ, хамагай түрүүндэ тэжээл ехээр бэлдэгдэнэгүй. Гадна үүлтэр һайжаруулгын хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

Малай тоо толгойн удаанаар олошордог, ашаг шэмые багаар абадаг үшөө нэгэ гол шалтагаан гэхэдэ, муугаар харууһалһан дээрэһээ хурьгад, тугалнууд үхэдэг байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ 100 эхэ хонинһоо оройдоол 70 хурьган түлжүүлэгдээ. Эбэртэ бодо мал үсхэбэрилхэ түсэб дүүргэгдээгүй. Үнгэрһэн жэлдэ аяар 800 шахуу хонин, хурьган үхэһэн байна. Дурсагдаһан шалтагаанууд дээрэһээ боложо артелиин ажахы нилээдгүй ехэ хохидолдо ороо.

Тиигэбэшье колхозой олзо доходынь 5143000 түхэриг боложо, ажахын эгээл ашагтай һалбари болохо хонин ажалһаа 2400000 түхэриг оробо.

Элидхэлшэ, мүн үгэ хэлэһэн колхознигууд газар элдүүрилгые һайжаруулха шухала байһан тухай онсолон тэмдэглээ. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Дамбаев элидхэл соогоо колхозойнгоо олзо доходой жэлһээ жэл бүри нэмэжэ байдагыень, ажалай бүтээсын нилээдгүй дээшэлһыень тодорхойгоор хэлээ.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн колхознигууд үнгэрһэн жэлэйнгээ ажахын дүнгүүдые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, ехэхэн дутуу дундануудые, хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудые элирүүлбэ. Ажалай эмхидхэл һайжаруулха, журам шангадхаха тухай үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

1959 оной туршада колхозой ниитын ажахые нилээд ехээр хүгжөөхэ хэмжээнүүдые хараалһан түсэб суглаан дээрэ баталагдаба. Энэ жэлдэ хонин бүриһөө 3,5 кг ноолһо абаха, үнеэн бүриһөө 1800 литр һү һааха гэжэ шиидэбэ. Мүн тиихэдэ тугалай, хониной, гахайн байранууд, малшадай байха олохон гэр баригдаха юм. 1959 ондо колхозой олзо доходые 7—8 миллион түхэриг болгохоор хараалагдаа.

О. Намжилон.

Колхознигууд урмашаба

...лаан Торнин аймагай «Улаан ...тай» колхоздо тоосоото суг... ...болобо. Энэ суглаанда колхо... ...шүүд олоороо сугларжа, 1958 ...эһэн ажалайнгаа дүнгүүдые ...хо зуураа дутуу дундануудаа, ...боломжонуудаа тооложо ...дээшэлүүлэгдэһэн уялгануу... ...баба.

...дхэл хэһэн колхозой түрүү... ...нүхэр Яковлев үнгэрһэн хоёр ...оо туйлаһан дүнгүүд, хэһэн ...тухайгаа тогтожо хэлэбэ.

...лаан Бургалтай» колхоз 1957 ...онуудай турша соо 200—200 ...й үнеэдэй багтаха 2 байра шу... ...р, колхоз хоорондын больни... ...малшадай һууха арба гаран ...удые, трактор, машинануудые ...барилха шулуун мастерской ...а. Тэрэшэлэн малай ашаг шэ... ...горьтойхоноор дээшэлүүлэгдээ, ...эй ургамалай, ороохо таряа... ургаса нилээд дээшэлээ. ...һаа абтадаг ашаг шэмын ...олохотой, ургаса хуряалгын ...ахэтэй хамта колхозой олзо ...нилээдгүй нэмээ. Үнгэрһэн ...дүн гаргахада, колхозной 3 ...он 884 мянган түхэриг олзо... ...олоод байба. Тиигэжэ колхознигуудайнгаа олоһон ажалта үдэр бүхэндэ 5 түхэриг хубааха аргатай боложо, байгша оной гарахатай хамта мүнгэн түлөөһэндэ орообди. Хэрбээ 1958 ондо колхознигуудай ажалта үдэртэ 967711 түхэриг түлэһэн һаа, энэ жэлдэ 1 миллион 800 мянган түхэриг түлэхэ аргатай бологдоо. Колхознигууднай шэнэ гуримаар түлөөһэ абахадаа нилээдгүй урмашаа. Жэшээлхэдэ һаалишан Д. С. Цыденова январь һарада олоһон ажалта үдэртөө 606 түхэриг 34 мүнгэ, тугалшан Ц-Е. Цыбикова —552 түхэриг, колхозник Б. Гармаев—533 түхэриг, хонишон Ц. Мухолзоев—541 түхэриг абаһан байха юм. Тиихэдэ моришон хүбүүн Сүхэ-Баатор Чойдопов эжытээ хамта 1041 түхэриг, эрье хонидой отарые даадаг Сосор Ульзытуев нүхэртээ хамта 1110 түхэриг нэгэ һара соо олоһон байна. Мүн бусадшье колхознигууд түлөөһэ горьтойгоор абахадаа саашадаа улам һайнаар, бүри эршэмтэйгээр ажаллаха байһанаа хамтынгаа суглаан дээрэ мэдүүлээ.

Д. Бадмаев,
колхозой 2-дохи комплексно бригадын тоо бүридхэгшэ.

Наука үйлэдбэри хоёрой барисаае улам һайжаруулхын түлөө

Бурядай совнархозой, комплексно институдай хүдэлмэрилэгшэд түрүүшынхеэ нэгэдэмэл зүблөө татажа, республикадаа нүүрһэ бүри ехээр саашадаа малтаха шухала байһан тухай хэлсээ

Бурядай совнархозой техникоэкономическа соведэй горно-геологическа секциин, республикын научно-шэнжэлэлгын комплексно институдай экономико, географиин отделениин хамтын зүблөөн һаяхан Бурядай совнархозой байшанда болоһон байна. Энэ зүблөөндэ Галуута-Нуурай рудоуправлениин, Зэдын комбинадай, багшанарай, зооветеринарна институдуудай, Бурядай комплексно институдай, совнархозой геологическа управлениин түлөөлэгшэд хабаадалсаа.

Республикын комплексно институдай ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ экономическа наукануудай кандидат нүхэр А. Г. Туйск зүблөөн дээрэ элидхэл хээ. Республика дотор нүүрһэнэй бүри ехээр абтаха арга боломжын бии байһан тухай асуудалаар элидхэлшэ дэлгэрэнгыгээр хэлээ.

Долоон жэлэй туршада республикада хүндэ индустриин һалбаринуудай түргөөр хүгжэхэтэй хамта түлишын-энергетическэ промышленностьшье түргөөр хүгжэхэ юм. Түлишэ энерги хоёрой ехээр абтаха бүри промышленностиин бүхы һалбаринууд түргөөр хүгжэхэ байна.

1940 онһоо эхилжэ республикадамнай нүүрһэн малтагдажа эхилһэн юм. Хэрбээ 1940 ондо 39 мянган тонно нүүрһэн малтагдаһан байбал 1957 ондо 1025 мянган тонно нүүрһэн малтагдаа. Манай республикада нүүрһэнэй нилээд ехээр малтагдадаг болобошье, арадай ажахын эрилтые хүсэд хангажа шаданагүйбди. Тиимэһээ нилээд ехэ хэмжээнэй нүүрһэн Эрхүүгэй, Читын областьһоо асарагдана. Хэрбээ энэ хэбээрээ байбал, республикаяа нүүрһээр хангаха асуудал һая наашадаашье шиидхэгдэхэгүй байна. РСФСР-эй Госпланай даабарита тоонууд дотор хараалагдаһанай ёһоор, 1965 ондо манай республикада нүүрһэ малталга 1,5 дахин дээшэлхэ юм. Харин тиихэдэ тэрэ үедэ промышленностиин продукци гаргалгань 2,25 дахин, электроэнерги абалгань 4 дахин дээшэлхэ болоно.

Манай республикада, мүн хүршэ областьнуудта малтагдадаг тонно нүүрһэнэй сэнгые элидхэлшэ тодорхойгоор сасуулан хэлээ. Элидхэлшын тэмдэглэһэнэй ёһоор, Читын областьһоо Улан-Удэ асарагдаһан нүүрһэн галуута-нуурайхиһаа нилээд үнэтэй байна. Харин Черемховоһоо (Эрхүүгэй область) асарагдаһан нүүрһэн галуута-нуурайхиһаа химда болоно. Черемховодо газар доро малтагдадаг тонно нүүрһэнэй үнэнь 49,2 түхэригтэ, газар дээрэ нээмэл аргаар малтагдадаг тонно нүүрһэнэй үнэнь 20,7 түхэригтэ болодог байна. Харин тиихэдэ Галуута-Нуурта малтагдадаг тонно нүүрһэн 54,7 түхэригтэ, Читын областьдо абтадаг тонно нүүрһэнэй үнэнь 55,7 түхэригтэ болоно.

Республикаяа өөрын нүүрһээр хүсэд хангадаг болохын тула нүүрһэ бүри ехээр, нээмэл аргаар малтадаг болохо шухала гэжэ элидхэлшэ онсолон тэмдэглээ. Яахадааб гэхэдэ, нүүрһые газар дээрэһээ нээмэл аргаар малтахада газар дорохиһоо 2,5 дахин химда болохо байна. Долоон жэлэй туршада Холбоолжондо нээмэл аргаар малтагдаха нүүрһэн Эрхүүгэйхиһээ нилээд химда болохо юм.

Комплексно институдай ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ химическэ эрдэмэй кандидат нүхэр А. Дариев элидхэлэй һүүлээр үгэ хэлэхэ зуураа, шулуун нүүрһэнһээ олон зүйлэй химическэ продуктнуудые абаха ехэ арга боломжын бии байһан тухай мэдүүлээ. Шулуу нүүрһэнэй дабирхайһаа 10000 шахуу элдэб зүйлэй органическа бодосууд абтаха аргатай. Мүнөө үедэ шулуу нүүрһэнэй дабирхайһаа 300 шахуу органическа бодосууд абтажа, промышленностьда хэрэглэгдэхэ юм. Иимэ бодосууд синтетическэ зүйлнүүдые, хэмэл утаһа, шэрэ гаргахада хэрэглэгдэхэ байна. Дээрэ дурсагдаһан бодосуудые һайнаар шэнжэлжэ, промышленностьда хэрэглэхын тула комплексно институтда геохимическэ лаборатори түргөөр байгуулха шухала гэжэ нүхэр Дариев дурадхал оруулаа. Манай республикада химическэ бодосуудынь хүсэд шэнжэлэгдээгүй байна. Тиимэһээ научно-шэнжэлгын хүдэлмэриие үргэн далайсатайгаар ябуулжа, нүүрһэнэй химическэ бодосуудые элирүүлээд, арадай ажахыда хэрэглэхэ шухала. Геохимическэ лаборатори байгуулха тухай нүхэр Дариевай дурадхалые багшанарай институдай доцент Гаханов, совнархозой горнорудна промышленностиин управлениин начальник нүхэр Атриков гэгшэд дэмжэбэ.

Галуута-Нуурай рудоуправлениин главна инженер нүхэр В. Гавычев зүблөөн дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, нигэжэ мэдүүлээ:

— Манда нээмэл аргаар нүүрһэ малталгын дээшэлбэшье, тонно бүриинь сэн химдархын орондо үнэтэй болоно. Ямар шалтагаанһаа нигэнэб гэхэдэ, нүүрһэнэй хэбтэшэ ехэ гүнзэгыдэ байдаг болонхой. Тиимэһээ нүүрһэнэй сэнгынь саашадаашье химдархагүй байна.

Нүүрһэнэй тонно бүриин сэнгые саашадань дээшэлүүлхэгүйн тула 2-дохи шахтые хаажа, Холбоолжоной участогта гүйхэншэг газарай нүүрһэ бэдэржэ олоод, тэндэхи нүүрһые нээмэл аргаар, газар дээрэһээнь малтаха шухала гэжэ нүхэр Гавычев дурадхаа.

Бурядай совнархозой геологическа управлениин геологическа таһагай ахалагша инженер нүхэр В. Плотников зүблөөн дээрэ үгэ хэлэхэдээ нүүрһэ малтан абалгаар хүршэ областьнуудһаа манай республикын гээгдэжэ байһан тухай, республикаяа өөрынь нүүрһээр хангаха тухай мэдүүлээ.

Холбоолжондо нүүрһэнэй малтагдажа эхилхэдэ республикамнай нүүрһээр хүсэд хангагдадаг болохо. Саашадаа Түгнын таладахи нүүрһэ шэнжэлжэ, тэндэ нээмэл аргаар нүүрһэ малтаха шухала гэжэ нүхэр Плотников үгынгөө түгэсхэлдэ мэдүүлээ.

Республикада алюминиин промышленностиие хүгжөөхэдэ хэды шэнээн нүүрһэнэй хэрэглэгдэхэ байһан тухай зүблөөн дээрэ хэлсэгдээгүй гэжэ горнорудна управлениин ахалагша инженер нүхэр Данзанов тэмдэглээ.

Комплексно институдай ахалагша лаборант нүхэр Черноярова, энэ институдай директор нүхэр Лубсанов болон бусад зүблөөн дээрэ үгэ хэлээ.

Нүүрһэ ехээр малтадаг боложо, республикынгаа эрилтые хүсэд хангаха шухала, Түгнын нүүрһые малтажа эхилхын тула шэнжэлгын хүдэлмэри ябуулха гэһэн шиидхэбэри зүблөөндэ хабаадагшад батадан абаа.

Улан-Удын «Труд» артельдэ хүдэлдэг оёдолшон С. Поздеева коммунистическэ мүрысөөндэ хабаадалсаха зуураа, эдэ үдэрнүүдтэ даалгабаряа 200—250 процент дүүргэнэ. **Зураг дээрэ:** С. Поздеева. **Н. Сафроновой** фото.

Агитатор

...ЦЫН баруун пролет соо та... ...тагдаһан пассажирска вагоной ...ахада нюргаар набтаршаг бу... ...хүбүүн хүдэлжэ байна. Маши... ...ноһондо едышэһэн хүүртигэйнь ...соохоо газетэ бултайхадан ... Залуу нүхэрэй шэг шарайда ...тэмдэг бии. Тухайлхада, энэ ...үглөөгүүр хүдэлжэ эхилһээр ...лхаш забдагүй ажаллаа: гэ... хүбүүн габшагай түргэ... ...шадалаа гарган ажаллана. ...дaa ажаллажа байһан залуу ...ндэ, юушьеб, шангаар хэлэ... Цехын шууяан соо тэ... ...хөөрөөн гүйсэд ойлгогдоо... ...һаа, хэдэн үгэнүүдынь шэ... ...узүүртэ тудана:

...Энэ хүдэлмэреэ 5 саг болотор ...дүүргэ. Үглөөгүүр энэ вагон ...барилгаһаа гараха юм...

...хажууда байһан наһатай... ...хүдэлмэришэнһөө «тэрэ залуу ...хэн гээшэб?» гэжэ асуухада:

—Анисим Николаевич Оширов ...— гэжэ харюусаад, саашань ...үргэлжэлүүлнэ. — Электрослесарь... ...бригадир байха. Үшөө тии... манай агитатор байха. ...гүт, кармаан соонь газетэ ...? Хаана, ямар һонин, шэнэ ...эй боложо байһые мандаа ...угэдэг.

...Анисим Николаевичтай танилса... Асуудал бүхэндэ томоотой ...үгэнэ. Өөр тухайнь асууха... ...юумэ хэлэнгүй, нүхэд ту... ...хөөрэнэ:

...Хүбүүд бэрхэ хүдэлнэ. Даал... ...дүүргэгдэнгүй үлэнэгүй. ...байха ёһотой—хүбүүд ...шарнууд. Ямаршье даалгабари ...саганиь дүүргээд лэ байдаг.

— Бултадаа,—гэжэ богонихоноор харюусаба. Тиигээд энэ үгэеэ лаблажа, саашань үргэлжэлүүлбэ:— Виктор Мокроусовые эрхим гэхэдэ, Иван Ситников тэрэнэй хойно байхам гэхэгүй. Анатолий Антонюк бэрхэ гэхэдэ, Түмэн Очиров баһал бэрхэ слесарь. Хэниие эрхим гэлтэйб?—гэжэ асуугаад, өөрөө харюусаба:—Бултадаа эрхим хүбүүд эблэрээ.

Анисим Николаевич нүхэдэйнгөө ажал хэрэг тухай хөөрэхэ зуураа, тэдэнэйнгээ туд бүриин намтарые, абари зангые, ямар юумэндэ дуратай. ямар дуритэй, шадабаритай байһаниинь гайхама тодоор мэдээд хэлэнэ. Тэрэнэй хөөрөөе шагнажа һуухадаа «энэ нүхэр бригадынгаа гэшүүдтэй хамта хэдэн жэлдэ хүдэлөө ёһотой. Тииһэн лэ хадаа нүхэд тухайгаа иимэ һайса мэдэнэ» гэһэн бодол ойндо ороно. Харин энэ бодолымнай тааһандал адли Анисим Николаевич иигэжэ хэлэбэ.

— Минии бригада партиин съездын урда тээ эмхидхэгдэһэн юм. Түрүүндээ хэдэн жэжэ бригаданууд байһан аад, хамтаржа нэгэ бригада болоо. Томо бригада тоолхогүй нобшо байха гэжэ һанагдаһан юм, тэсэд тиимэ бэшэ байшоо. Олонһоо болохогүй, оролдолгоһоо болохо юм байна.

Энэ оролдосотой, габшагай хүндэ «агитатор» гэһэн нэрэ ехэл зүбөөр зүйнгээ гээшэ. Агитатор гээшэмнай манай партиин политикые һайнаар ойлгоһон, тэрэниие олон зондо тайлбарилхадаа гансашье үгэеэрөө бэшэ, харин бүтээсэ ехэтэ ажалаараа, үнэн сэхэ ябадалаараа ойлгуулха түрүү хүн бшуу. Анисим Оширов эгээл иимэ гэхэдэ таараха. Сэрэгэй алба дүүргэжэ, энэ цехтэ, энэ хүдэлмэридэ ороһоор арбаад шахуу жэл болобо. Эдэ жэлнүүдтэ нүхэр Оширов хододоо түрүү хүдэлмэришэдэй тоодо ябана, парторганизациин ябуулдаг хүдэлмэридэ тон эдэбхитэйгээр хабаададаг байна. Арбаад жэлэй туршада агитатораар ажаллажа, коммунист Оширов нилээд дүршэлтэй болоо. Энэ дүршэлые богонихоноор хэлэхэдэ иимэ: агитатор хадаа хамта хүдэлдэг зоноо, тэдэнэй эрилтые һайса мэдэхэ, гүйсэд хангахые оролдохо зэргэтэй.

Тээсгэн агитатор Анисим Ошировта хандан, нэгэ залуу хүдэлмэришэн иигэжэ асуугаа:—мүнөө манай партиин съезд дүүрээд байна. Долоон жэлэй түсэб баталагданхай. Энэ долоон жэл соо манай республика дотор ямар хубилалта болохо гээшэб?

Агитатор энэ асуудалаар ганса тэрэ хүдэлмэришэнтэй хөөрэлдөөд, дүүргэжэ болохо байгаа. Теэд нүхэр Оширов тиигээгүй.

«Энэ асуудал гансашье тэрэ залуу хүдэлмэришэниие һонирхуулна бэшэ, харин мүнөө хүдэлмэришэн бүхэн энэ асуудалаар һонирхоно ёһотой» гэжэ бодоод, Анисим Николаевич партийна организациин секретарь Алексей Алексеевич Добрынинда ошожо, һанамжаяа хөөрэбэ.

Секретарь тэрэниинь зүбшөөбэ. Тиигээд хэрэгтэй баримта, тоонуудые тодорхойлжо абаад, агитатор һонирхолтой хөөрэлдөө үнгэргөө.

Коммунист партиин хоридохи съездһээ хойшо манай хүдэлмэришэн анги, колхозно таряашад түрэл партиингаа ударидалгаар ябажа, гайхамшагта амжалта туйлаа, — гэбэ агитатор. Манай Бурят нютагтамнай болоһон хубилалтанууд тухай хэлэхэдээ агитатор тодорхой жэшээ баримтануудые дурдажа, хүдөө ажахын, промышленностиин амжалтатайгаар хүгжэжэ байһые харуулаа.

—Шэнэ долоон жэл соо бүришье ехэ юумэ хэгдэхээр хараалагдаа,—гэжэ агитатор үргэлжэлүүлээ.— Манай заводые абаад үзэе. Ойрын жэлнүүдтэ бидэнэр шэнэ продукци бүтээдэг — тепловозууд болон электровозуудые заһабарилдаг болохомнай. Манай республикын промышленностиие хүгжөөхэ хэрэгтэ парти, правительствын зүгһөө ехэ анхаралай табигдажа байһые промышленна барилгада һомологдоһон мүнгэнэй тоо элеэр гэршэлнэ. Ганса энэ хэрэгтэ таба миллиард 265,9 миллион түхэриг һомологдоо.

Саашадаа агитатор цехынгээ, заводой хүдэлмэришэдэй ажабайдалһаа жэшээ абажа, арад зоной ажабайдалай улам бүри һайжаржа байһые харуулба. Долоон жэлэй түсэбэй гол зорилгонь — совет арадай ажабайдалые улам саашадань һайжаруулха гэһэн удхатай юм. Иимэ зорилгын урманда улам һайнаар ажаллая. Долоон жэлэй түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ хүдэлмэришэн бүхэн хубитаяа оруулалсая гэжэ агитатор уряалба.

Агитаторай үгые хүдэлмэришэд анхаралтайгаар шагнажа, ажалайнгаа бүтээсые саашадаа дээшэлүүлхээр зоригжоно. Мүнөө энэ цехын хүдэлмэришэд булта мүрысэжэ, барандаа һайн амжалта туйлана. Электригүүдэй эбтэй бригада «эрхим» гэһэн тоодо ябалсаһаар.

— Манай бригада коммунистическэ ажалай бригада гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэнэ,—гэжэ Анисим Николаевич хөөрэнэ.

Энэ хүндэтэ нэрэ зэргэдэ амархана хүртэхэнь хэсүү. Ехэхэн оролдолго хэрэгтэй. Коммунист Ошировай бригадынхид эгээл иимэ оролдолго гарган ажаллана. Тэдэнэр хоорондоо иигэжэ хэлсэнхэй: эгээн түрүүн архи амандаашье хэхэгүй, булта эрдэмээ дээшэлүүлхэ—Иван Ситников мүнөө жэлдэ түмэр замай техникумэй дүрбэдэхи курс дүүргэжэ гараха, Анатолий Антонюк — нэгэдэхи курсые дүүргэхэ. Мүнөө жэлдэ һургуулида орожо үрдеэгүй хүн мүнөөнһөө бэлдэжэ, намартаа ороха. Сүлөө сагаа миин үнгэргэхэгүй, бэедээ туһатайгаар хэрэглэхэ, спортдо хабаадалсаха. Мэргэжэлээ дээшэлүүлэн, энэ жэлдэ хүн бүхэн разрядаа дээшэлүүлхэ.

Бригадын гэшүүд хоорондоо зүбшөөд, иимэ уялга абаа:

— Бидэнэр вагонуудай электрохэрэгсэлнүүдые заһадаг гээшэбди. Цехтэмнай үшөө нэгэ иимэ бригада бии. Тиимэһээ электро-хэрэгсэлнүүдые заһабарилгаар цехын түсэбэй хахадые бидэнэр дүүргэхэбди.

Горьтойхон уялга гээшэ. Теэд бригадынхид хэлэһэндээ хүрэнэ. Шэнэ жэлһээ хойшо бригадын гэшүүд графигаа алдангүй ябана. Тиимэһээ тэдэнэр урдаа табиһан зорилгодоо—коммунистическэ ажалай бригада гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэжэ шадахань найдамтай. Энээниие дүршэлтэй бригадирай оролдолго, бригадын эбтэй гэшүүдэй эрмэлзэл элеэр гэршэлэн лаблана.

М. САРИДЫКОВ.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүдһээ

Шиидхэгдэхээр болоһон асуудал

Манай «Кооператор-комсомолец» гэжэ олзоборилгын артель трикотажна зүйлнүүдые нэхэн гаргажа, республикынгаа ажалшадай эрилтые хангадаг юм. Трикотаж нэхэлгэдэ хэрэглэгдэдэг түүхэй эд, ээрэгдэһэн утаһа артельнай оронойнгоо олон городуудһаа, жэшээлхэдэ, Омск, Челябинск, Оренбург, Ногинск, Ташкент, Канскһаа асардаг байна.

Хэдэн мянгаад километр холо городуудһаа түүхэй эд бараа асархада гаргаша ехэтэй.

Жэл бүри жэлэй эхин багта түүхэй эд бараанай үгы дээрэһээ артелиин ажал таһалдуулагдана. Юуб гэхэдэ, жэлэй эхиндэ тэдэ фабрикануудһаа ээрэгдэһэн утаһа, мүн ондоошье эд абаха наряд хожомдожо абтадаг. Фабрикануудһаа эльгээгдэһэн түүхэй эдэй эндэ хүрэжэ ерэтэр үшөө хэдэн үдэр үнгэршэнэ. Тиигэжэ саг зуура ажалгүй байһан хүдэлмэришэд түлөөһэ абадаггүй, тэдэнэй салин бага болоно. Мүн хэрэгтэй эд бараагаа түргэнөөр абахын тула артель дурсагдаһан фабрикануудта өөрынгөө түлөөлэгшые эльгээхэ баатай боложо, ехэ мүнгэн гаргашалагдана.

Мүнөө республика доторнай манда хэрэгтэй түүхэй эд гаргадаг Кяхтын утаһа ээрэлгын, нэхэлгын фабрика хүдэлжэ эхилбэ. Тус фабрикаһаа 0,5 тонно ээрэгдэһэн утаһа абаха наряд Бурядай совнархоз манай артельдэ январь соо үгэһэн байна. Харин, энэ утаһаар артельнай гансахан үдэр ажаллаа. Фабрикын ээрэжэ гаргаһан хэдэн тонно утаһан тэндэ хэрэглэгдээгүй хэбтэнэ. Тэрэниие манай артельдэ үгэхэ асуудал шиидхэгдээгүй байһаар.

Д. Климов, «Кооператор-комсомолец» артелиин правлениин гэшүүн.

Хэрэгтэй юумээрнь ханганагүй

Закаменай аймагай культурын таһаг 4 автомашина, 23 киноустановкотой юм. Эдэ автомашина, киноустановконууд запасной частьнууд болон ондоо хэрэгсэлнүүдээр саг соогоо хангагданагүй.

Республикын «Культремснаб» машинануудые запасной частьнуудаар оройдоо ханганагүй. Тиимэһээ автомашинанууд зогсожо байха баатай болоно. Жэшээлхэдэ 1957 оной хабар культурын таһагта «ГАЗ-69» маркын автомашина үгтэһэн юм. Теэд энэ машинын 80 гара мянган километр ябабашье, оройдоо нэгэ паар резинэ үгэһэн байна. Мүнөө тэрэнь резинэ үгы дээрэһээ ябанагүй.

Мүн киноаппаратурашье хэрэгтэй частьнуудаар дуталдана.

Аймаг доторхи киноаппаратура шалгаха гэжэ республикымнай Культурын министерствын хүдэлмэрилэгшэд нэгэтэ ерэһэн байгаа. Ямар нэгэ часть һэлгэхэ, ямар шухала юумэнэй хэрэгтэй байһые тус министерствын главна инженер Л. Н. Василенко, ахалагша инженер Н. Н. Рыжков гэгшэд тодорхойлһон, шухала частьнуудые эльгээхэбди гэжэ найдуулһан юм.

Теэд мүнөөшье болотор хубилалта болоногүй. **Б. Доржиев.**

„БУРЯТ ҮНЭНДЭ“ БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Шухала хүдэлмэриие тооногүй“

Яруунын аймагай «Коммунизм» колхоздо сабшалан, таряалан дээрэ наг шэбхэ гаргаха, саһа тогтоохо, тошо халяаха түсэбэй таһалдуулагдажа байһан тухай дурсагдаһан гаршагтай статья манай газетэдэ толилогдоо һэн.

Шалгажа үзэхэдэ статья соо хэлэгдэһэн баримтанууд зүб байба гэжэ тодороо. Мүнөө тус колхозойхид агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудай түсэбые бэелүүлжэ захалаа. Һүүлэй мэдээгээр 100 тонно наг шэбхэ таряа, сабшалангай газар дээрэ гаргагдаад байна. Энээн тухай Яруунын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Гантимуров редакцида мэдээсэбэ.

„Багшанарта найдажархёод һуухадань“

Иимэ гаршагтай статья манай газетын февралиин 13-най номерто толилогдоһон юм. Түнхэнэй аймагай «Путь Ленина» колхозой гэшүүдэй дунда культурно-гэгээрэлэй, агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһан тухай тэрээн соо тэмдэглэгдэһэн байгаа.

—Статья соо хэлэгдэһэн баримтанууд шалгажа үзэхэдэ зүб байба, —гэжэ манай редакцида КПСС-эй Түнхэнэй айкомой секретарь нүхэр Халудоров мэдээсэбэ. Энэ асуудал колхозой партийна организациин суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, зохихо хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаад, бэелүүлэгдэжэ эхилбэ. Партиин XXI съездын материалнуудые колхознигуудта гүнзэгыгөөр тайлбарилан ойлгуулжа үгэхын тулада айкомой тусхай бүлэг хүнүүд тус колхоз эльгээгдэбэ.

БОКСООР ЗОНАЛЬНА МҮРЫСӨӨН ЭХИЛХЭНЬ

Бокс манай орондо үргэнөөр дэлгэрhэн спортын нэгэн гээшэ. Ёhотой hайн боксёр байхын тулада хатуу зоригтой, хүсэ шадалтай, түргэн бушуу байха хэрэгтэй. Энэ спортдо дурлаhан манай залуушуул эдэ эрилтые дүрбэн тэгшээр оложо абахые оролдодог байна.

Ринг дээрэ гаража тулалдаhан хоёр боксёрой бэлэдхэл hайнтайнь, боксын техникые гүйсэд шудалhан нэгэниинь илалта туйладаг байна.

Орон доторнай 160 мянган спортсменүүд боксын секцидэ хабаадалсажа, шадабари мэргэжэлээ дээшэлүүлнэ. Һүүлэй үедэ советскэ боксёрнууд уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ хабаадалсажа, бага бэшэ амжалта туйлаа. 1955 ондо Берлиндэ, 1957 ондо Прагада болоhон мүрысөөнүүдтэ, 1956 ондо Мельбурнда болоhон олимпийскэ наадаанда манай боксёрнууд шадабари мэргэжэл hайнтай байhанаа харуулаа hэн.

Российска Федерациин боксёрнууд орон доторoo мүрысөөндэ хэдэ дахин түрүү hуури эзэлhэн, эрхим амжалтаараа командаяа алдаршуулhан байна. XVI-дахи олимпийскэ наадаанда чемпион болоhон Владимир Сафронов, СССР-эй чемпионууд Г. Бояршинов, Аскольд Лясота болон бусад РСФСР-эй спортивна бүлгэмэй эрхим боксёрнуудай нэгэн болоно. Россин Федерациин спортивна бүлгэмүүдтэ боксёрнуудые бэлэдхэлгын hайнаар табигдаhаниие тэмдэглэхэ шухала. Илангаяа Москвагай, Новосибирскэ, Приморско, Красноярска хизаарнуудта, Бурядай АССР-тэ, бусад областьнуудта эрхим hайн боксёрнууд бэлэдхэгдэhэн гээшэ. Эдэ область, хизаарнуудта бэлэдхэлэй хүдэлмэрие эрхилдэг тренернүүд ехэ үүргэ дүүргэдэг байна. Бурядай АССР-эй тренер А. Атарханов, Приморско хизаарай—О. Гуськов, Москвагай—К. Токаев гэгшэд боксын hуралсалые зүбөөр эмхидхэжэ, хараалhан зорилгоёо туйладаг дээрэhээ бэрхэ боксёрнуудые олоор хүмүүжүүлнэ.

Боксёрнуудай шадабари мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ мүрысөөнүүд ехэ үүргэ дүүргэдэг байна. Жэл бүхэндэ область, хизаар, автономно республикануудта түрүү hууриин түлөө мүрысөөн үнгэрэгдэнэ. Тиихэдэ зональна хоёр мүрысөөн (hүүлшынхинь финал) үнгэрэгдэнэ.

Байгша оной мартын эхеэр РСФСР-эй арадуудай спартакиадын зональна мүрысөөнүүд боксоор эхилхэнь. Найман городто үнгэргэгдэхэ эдэ мүрысөөнүүдтэ 800 шахуу эрхим боксёрнууд хабаадалсахань. Улан-Удэ городто Дальна Востогой зонын команданууд уулзахань. Зона бүхэндэ 8—10 область, хизаар, автономно республикануудай команданууд оролгоно.

Зональна эдэ мүрысөөнүүдтэ түрүү hуури эзэлhэн команданууд, тэрэшэлэн бэеын шэгнүүрэй талаар түрүү hуури эзэлhэн бүхы боксёрнууд РСФСР-эй арадуудай спартакиадын финальна мүрысөөндэ бэлдэжэ эхилхэ юм. Июлиин 11—16-да Ленинградта үнгэргэгдэхэ финальна мүрысөөн боксоор республикын чемпионуудые тодорхойлхо байна.

Мүнөөдэр Улан-Удэдэ эхилхэ Дальна Востогой зонын мүрысөөндэ Амурска, Камчатска, Магаданска, Сахалинай, Читын областьнуудай, Приморско, Хабаровска хизаарнуудай; Түвын автономно областиин; Бурядай, Яхадай АССР-нүүдэй команданууд уулзахань. Боксын спортын дүй дүршэлөөр баян, шадабари мэргэжэл ехэтэй Бурядай АССР-эй, Приморско, Хабаровска хизаарнуудай команданууд эндэ хабаадалсахаяа байна. Тус зонын мүрысөөндэ 1—2-дохи hуурида гарагшад финалда ошохо эрхэ олохо юм. Шадабари мэргэжэл ехэтэй Бурядай боксёрнууд (тренерынь нүхэр Атарханов) түрүү hууринуудай нэгые эзэлхэ дүүрэн аргатай. Юуб гэхэдэ, энэ команда мүрысөөнүүдтэ хабаадаhан боксёрнуудаар олон. Тренер Атархановай хүмүүжүүлhэн Б. Жигмитов, В. Бадмаев гэгшэд боксоор спортын мастернууд болонхой. Тэрэшэлэн Приморско хизаарай команда бурядай республикынхидhээ дутахагүй бэлэдхэлтэй.

Г. Степанов, боксын спортоор РСФСР-эй тренер.

Республикымнай эрхим шатаршад Благовещенск мордобо

Манай республикын шатаршадай команда Дальна Востогой зонын мүрысөөндэ хабаадалсахын тулада Благовещенск город мордобо. Мүрысөөндэ шатаршад Сумкин, Сампилов, Берсутский, Могордоев, Гармаева, Игумнова гэгшэд хабаадалсаха байна.

Энэ мүрысөөндэ Түвын автономно областиин, Бурядай, Яхадай АССР-нүүдэй, Читын, Амурай, Камчаткын, Магаданска, Сахалинай областьнуудай, Приморско, Хабаровска хизаарнуудай шатаршад хабаадалсаха юм. Команда бүхэндэ дүрбэн эрэ, хоёр эхэнэр шатаршал оролсохо байна.

Эндэ илаhан команда шатараар РСФСР-эй арадуудай спартакиадада түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хабаадалсаха эрхэ олохо байна. Тэрэ мүрысөөниинь байгша оной июль hарада Ленинград городто болохо юм.

В. Мамилов.

Мэргэн буудагшадай мүрысөөн

«Динамо» бүлгэмэй үбэлэй спартакиада сагаалса буудалгаар болобо. Мүрысөөндэ физкультурын юhэн коллектив хабаадалсаа. Бага калибрын буугаар 50 метртэ арбан hомоор буудаа.

Туд бүриин мүрысөөндэ 96 очкотой болоhон Зеленецкий түрүү hуури эзэлээ. Сидоров тэрээнhээ гурбан очкогоор гээгдээ. Гурбадахи hуурида Лукьянов гараа.

Командна түрүү hуурида 451 очкотой болоhон Гүрэнэй аюулгүйе хамгаалха комитедэй мэргэн буудагшад гараа. Хоёрдохи hуури Советскэ районой милициин таhагайхид эзэлбэ.

Г. Рютин.

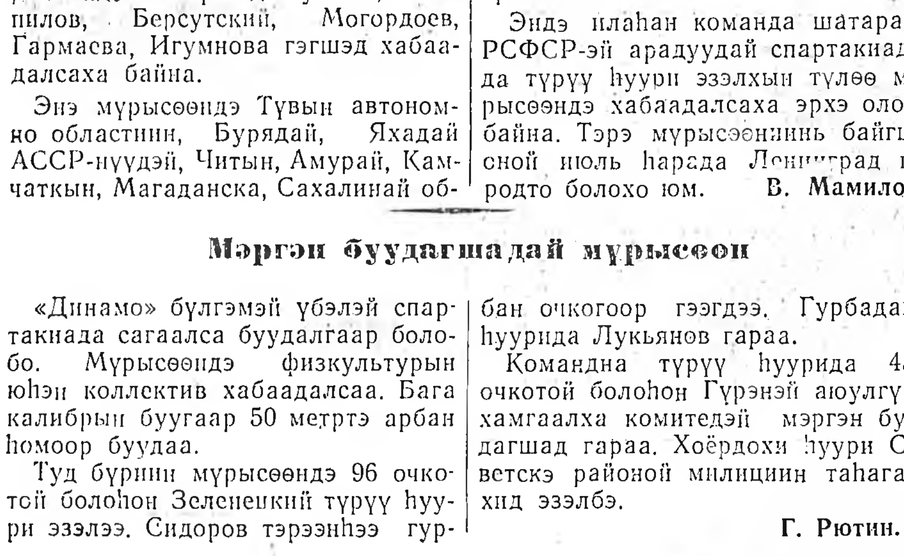

ҺҮҮЛШЫН САҺАН ДЭЭГҮҮР... **Л. Хайдуровай** фотоэтюд.

ХИЛЫН СААНАҺАА

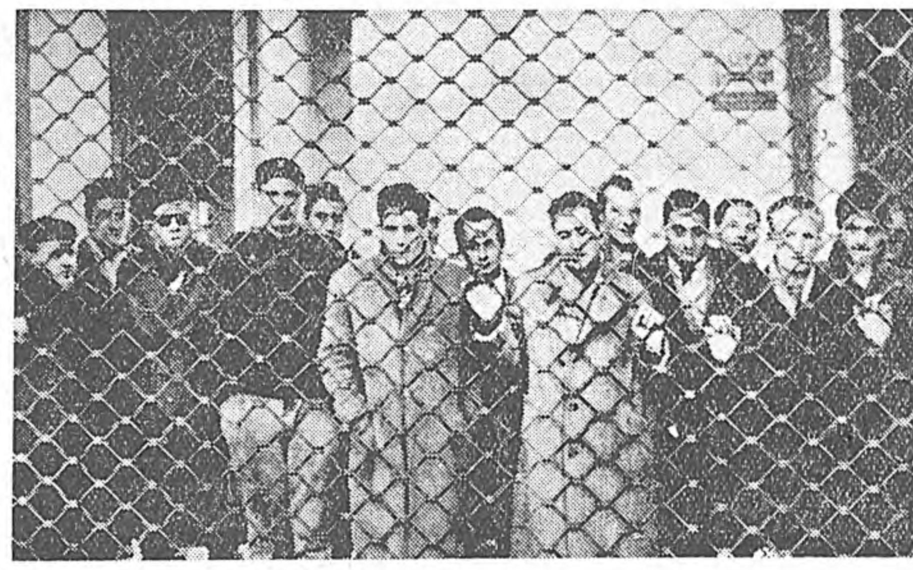

Итали. Флоренциин «Галилео» гэжэ оптическа заводой хүдэлмэришэд забастовко хэжэ, заводой байшангые эзэлhэн байгаа. Хэдэн зуун хүдэлмэришэдые ажалhаань гаргаhые буруушаажа, забастовко эмхидхэгдэhэн байгаа. **Зураг дээрэ:** дирекциин шиидхэбэри гаргахыень хүдэлмэришэд заводой хашаагай саана хүлеэжэ байна.

Публифотын фото.

Советскэ правительственна делегаци Суратгархадахи гүрэнэй фермэдэ ошобо

ДЕЛИ, мартын 1. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн А. А. Андреев түрүүтэй Советскэ Союзай правительственна делегаци Суратгархадахи (Раджестан штат) гүрэнэй центральна оньhожоруулагдаhан фермэдэ энэ үглөөгүүр ошоо. СССР-hээ Индидэ байдаг элшэн сайд П. К. Пономаренко, Индиhээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд К. П. Ш. Менон, Индидэхи СССР-эй посольствын хүдөө ажахын асуудалнуудай талаар советник Д. В. Тер-Аванесян советскэ делегацитай суг ябалсаа.

Суратгарх городой бүхы хүн зон, фермын хүдэлмэришэд советскэ делегациие угтаа. Олон таряашад холын тосхонуудhаа тэмээгээр ерэhэн байна.

Фермын директор сэрэгэй албанhаа табигдаhан генерал-майор Махадео Сингх, областиин комиссар Виканир Менон, Суратгарх городой муниципалитедэй гэшүүд советскэ делегациие угтаа. Угтахаяа ерэhэн хүн зон советскэ делегациин гэшүүдтэ сэсэгүүдые барюулаа. Советскэ айлшад угтаhан хүн зонтой хани халуунаар амаршалалсаа.

А. А. Андреев суглараhан хүн зониие амаршалхадаа, иигэжэ хэлээ: хүндэтэ ханинар, совет арадай түлөөлэгшэдые хани халуунаар угтаhанайтнай түлөө таанадта Советскэ Союзай правительственна делегаци үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэ. Бидэнэр совет арадай зүгhөө тон хани халуун амаршалга таанадта хүргэхэ зуураа, бидэниие амаршалхаяа ерэhэн таанадта hайниие хүсэнэбди. Мүн танай үхибүүдтэ амжалтатайгаар hурахыень хүсэнэбди.

Угтагшадта амаршалуулан, советскэ делегациин гэшүүд аэродромhоо фермын управленидэ ошоо. Зүүн-Урда Азидахи эгээн томо гүрэнэй оньhожоруулагдаhан ажахын хүдэлмэри тухай фермын директор Махадео Сингх хөөрэжэ үгэhэн байна. Энэ фермэ хадаа Советскэ правительствын үмэнэ ехэ уялгатай байна гэжэ Сингх онсолон тэмдэглээ. Советскэ правительствые толгойлогшо, мүн советскэ гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэ Н. С. Хрущев 1955 ондо Индидэ айлшалhан байгаа. Тэдэнэй үүсхэлээр Советскэ правительство хүдөө ажахын олон машина болон түхеэрэлгэнүүдые Индидэ бэлэг үгэhэн юм. Бидэнэр машина, түхеэрэлгэнүүдые абаабди, мүн Индидэ ерэhэн советскэ мэргэжэлтэд бидэндэ үдэр бүриин туhаламжа үзүүлнэ. Машина, түхеэрэлгэнүүдэй түлөө Советскэ правительствода туhаламжа үзүүлhэнэйнь түлөө советскэ мэргэжэлтэдтэ бидэнэр тон ехэ баясхалан хүргэнэбди гэжэ тэрэ хэлээ.

Советскэ правительствын бэлэглэhэн хүдөө ажахын машинанууд болон түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэн, гүрэнэй центральна оньhожоруулагдаhан энэ фермэ 1956 оной августда байгуулагдаhан юм. Энэ фермэ жэшээтэ ажахы болодог дээрэhээ Раджастан штадта, мүн хүршэ штадуудта хүдөө ажахын үйлэдбэриие хүгжөөхэ хэрэгтэ туhалдаг байна.

Тус фермэ олон hалбаритай ажахы юм. Эндэ шэниисэ, хлопок, тоhолиг ургамалнууд, сахарай тростник таригдадаг. Фермын дэргэдэ 800 гектар талмайтай үрэ-жэмэстэ модонуудай сад таригдаа. Үүлтэртэ малай фермэ, шубуунай фермэ эмхидхэгдээ. Фермын бүхы тарилгын талмай 12.100 гектар байхаар түсэблэгдэнэ. Мүнөө үедэ 6.800 гектар тарилга хэгдэнэ. Фермэ мүнөө дээрээ уhаар дуталдадаг, зүгөөр Раджастанай магистральна каналhаа удахагүй уhа абадаг болохо. Энэ хадаа үйлэдбэриие горьтойгоор үргэдхэхэ арга болохо байна.

А. А. Андреев, Н. А. Мухитдинов асуудалнуудые табижа байгаад, фермын бүхы хүдэлмэри тухай hонирхоhон байна. Фермын директор М. Сингх, фермэ дээрэ хүдэлжэ байhан, механизациин талаар заабари үгэдэг советскэ инженер А. В. Селиванов асуудалнуудта харюусаhан байна.

Тусхайлбал хүдөө ажахые эрхилхэдэтнай советскэ хүдөө ажахын техникэ хэр туhалнаб гэжэ Н. А. Мухитдинов hонирхоо. «Тон hайнаар туhална» гэжэ М. Сингх харюусаа.

Удаань советскэ айлшад фермын полинууд дээгүүр ябаа. Тэндэнь тон hайн шэниисэ эдеэшэжэ байнхай. Мүн горчицын эрхим hайн ургасые хуряалга эхилэнхэй.

Барилгын хажуугаархи участогууд дээрэ советскэ хүсэтэ гусеничнэ тракторнууд болон плугууд газар хахалжа байгаа. А. А. Андреев, Н. А. Мухитдинов, делегациин бусад гэшүүд Индиин хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдөө, советскэ машинануудые хараа, эдэ машинануудые Индиин хүдэлмэришэдэй хэр hайнаар шудалжа байhанаар hонирхоо.

Фермые хаража дүүргэhэнэйнь hүүлээр фермын захиргаан сайлалга хэжэ, советскэ делегациие хүндэлөө. Сайлалгын үедэ Н. А. Мухитдинов, Индиhээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд К. П. Ш. Менон үгэ хэлээ.

Сайлалгын hүүлээр А. А. Андреев, Н. А. Мухитдинов агнуурида гараа.

Советскэ правительственна делегаци үдэшэндөө Делидэ бусажа ерээ.

* *

ЧИТТАРАНДЖАН, мартын 2. (ТАСС). Индидэ айлшалжа байhан Советскэ Союзай правительственна делегаци Баруун Бенгали, Бихар штадуудай хилэ шадарай, Дамодар мүрэнэй голдохи томо промышленна райондо мүнөөдэр ерээ.

Тобшохоноор мэдээсэхэдэ

☆ Арад зоной хангалгые hайжаруулхын зорилгоор Галуута-Нуурай рудоуправлениин коммунальна ажахын таhаг урдань байhан түлишын, гэрэл болон уhаар хангалгын гурбан таhагуудые нэгэдхэжэ, комплексно бригада байгуулба. Энэнь байрын али бүхы асуудалнуудые шиидхэлгэдэ hураггүй hайн болгожо үгэбэ.

Н. Святогор.

☆ Мункожап Ишиев Үшөөтэйн (Зэдэ) долоон жэлэй hургуули дүүргэhэнэйнгээ hүүлээр «Эрдэм» колхоздоо хонишон боложо ажаллаа hэн. Тиигэжэ тэрэ хүбүүн эсэгэтэйгээ 1200 гаран хони hайнаар харууhалан, ондо оруулжа байна.

Д. Цыремпилов.

☆ Курумканай аймагта уhа, ногоогоор элбэг, хада хабсагайгаар баян, үзэсхэлэн hайхан газар олон гээшэ. Эндэхи колхозууд тиимэ газарнуудые шэлэжэ, амаралтын байшан түхеэрнэ.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз Алла, Хүшэгээр гэжэ газарнуудта амаралтын хоёр гэр барижа байна. Эдэ нютагуудта халуун, хүйтэншье аршаанууд бии юм. Мүнөө амаралтын гэрэй барилга дээрэ хүдэлмэриин наhанhаа үнгэрhэн үбгэд өөhэдынгөө дураар хүдэлмэрилнэ. Далан зургаатай Гомбо Аранзаев, жара холо гараhан Митап Цыремпилов, Онгори Эрдыниев болон бусад эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр ойhоо модо отолжо, амарагшадай байха, столовын, ванныи гэрнүүдые барижа байна.

О. Найданов.

Мэргэжэлтын зүбшэл

Шадаал hаа, баян ургаса хуряахаш

Республикымнай колхоз, совхозуудай хүдэлмэришэд кукурузын ашатай үрэтэй байhыень урда жэлнүүдэйнгээ дүй дүршэлhөө hайса ойлгожо абанхай. Мүнөө үедэ манай орондо кукурузадал адли үндэр баян ургаса үгэдэг, шэмэ шүүhэ ехэтэй ургамал таригданагүй шахуу. Энэ ургамалаар дарагдаhан силосэй 100 килограмм бүхэндэ тэжээлэй 21 единицэ байдаг юм. Хэрбээ гектар газарhаа 400 центнер эшэ набша хуряажа, силос дараа hаа, тэжээлэй 7200 единицэ абаха аргатайбди. Харин тинмэл хэмжээнэй наран сэсэгhээ тэжээлэй 6400 единицэ абтадаг.

Манай республикын эрхэ байдалда гектар газарhаа 300—400 центнер кукурузын эшэ набша хуряажа болохо байhыень эрхим түрүү кукурузашад дүй дүршэлөөрөө гэршэлээ.

Жэшээлхэдэ, Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ, Иволгын «Коммунизм» колхозой кукурузашад гектар газарhаа 250—300 центнер хүрэтэр эшэ набша хуряагаа. Тэрэшэлэн Кударын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой кукурузашан нүхэр Дампиловай хүтэлбэрилдэг звеногойхид 90 гектарай га бүриhөө 230 центнер, 50 гектарай га бүриhөө 300 центнер эшэ набша хуряаhан юм. Энэ хадаа республикымнай нютаг бүхэндэ кукурузын газарай гектар бүриhөө 300 центнерhээ доошо бэшэ ургаса хуряажа болохо байhыень гэршэлнэ. Кукурузын үндэр баян ургаса хуряагшад агротехникын хэмжээ-ябуулгануудые тон наринаар сахидаг байна.

Түрүү кукурузашадай жэшээгээр ерэхэ хабарайнгаа тарилгада hайнаар, хаhа сагтань бэлэдхээ hаа, кукурузын баян ургаса заатагүй хуряахабди. Нэн түрүүн кукурузые имагтал агротехническэ заабаряар ургуулдаг болохо, энээндэ хүнүүдые hургаха хэрэгтэй.

Тарилга хэхэ газараа бүри эртэ шэлэжэ олоод, дулаан үдэрнүүдэй болотор тэндээ наг шэбхэ, шубуунай аргал, үнэhэ болон бусад минеральна үтэгжүүлгэнүүдые элбэгээр гаргаха гээшэ угаа шухала. Тиимэhээ олонхи колхоз, совхозуудай энэ хүдэлмэридөө эртээнhээ хам оронхой. Гэбэшье зарим нютагуудта кукуруза тариха газар hайса шэлэгдээгүй байна. Тэндэ наг шэбхэ гаргаха, саhа тогтоохо хүдэлмэри тон hулаар ябуулагдана. Урдандаа бирагүй ургаса үгэhэн, үрэжэл муутай газарта кукурузые дахин тариха hэдэлгэшье зарим хүтэлбэрилэгшэд гаргана. Иимэ хойрог ябадалнуудтай эрид шууд тэмсэжэ, кукуруза тариха hайн газар олохо хэрэгтэй. Кукурузые хатуу хүрьhэтэй аад, шабарлиг, хужартай газарта тарижа огто болохогүй. Гадна буртаг үбhэнэй элбэгээр ургашадаг газарта таригдаhан кукуруза биратайгаар ургадаггүй гэжэ үнгэрhэн жэлнүүдэй дүй дүршэлhөө hайса мэдэнэбди.

Кукурузые бамбагар зөөлэн хүрьhэтэй, наранай гэрэлдэ hайса халадаг, хүрин шоройтой, уhалагдадаг газарта тарихада hайн. Тэрэшэлэн уhалагдадаг элhэлиг газарые наг шэбхээр hайса үтэгжүүлээд, тарилга хэхэдэ заатагүй hайн ургаса абтадаг.

Тарилга хэхынгээ урда тээ газараа hайнаар элдүүрилхэ хэрэгтэй. Саhанай хайлажа эхилхэтэй хамта кукурузынгаа газарые борнойлхо гээшэ тон шухала. Зүгөөр бамбагар зөөлэн хүрьhэтэй газарые борнойлhоной хэрэггүй. Республикымнай олонхи аймагуудта кукурузаяа май hарын hүүлээр, зарим газарта июлиин эхеэр таридаг гээшэ. Энэ үедэ буртаг үбhэнэй ургажа эхилхэ сагынь болодог. Тиимэhээ тарилга хэхынгээ урда тээ лущени хэхэ хэрэгтэй. Тиихын тула газарые 5—6 сантиметр гүнзэгыгөөр зүhэдэг тусхай лущильник бии юм. Харин бүри гүнзэгыгөөр лущени хээ hаа, газарайнгаа хүрьhые муудуулжархиха болонот. Энэ хүдэлмэриие тон наринаар хэжэ, ургажа эхилhэн буртаг үбhые бултыень усадхаха хэрэгтэй.

Хэрбээ кукурузые хабарай пар дээрэ тариха гээ hаа, газарай гэдэхэтэй хамта шэлэhэн участогаа 20—22 сантиметр гүнзэгыгөөр хахалха болонот. Юуб гэхэдэ, эртэ хахалагдаhан хабарай парта кукуруза тариха болзоройн ерэтэр тэжээлэй зүйлнүүд элбэгжэдэг юм. Илангаяа шииг нойто ехэтэй нютагуудта, мүн шабарлиг хүрьhэтэй газарта эртын хахалалга хэхэдэ бүришье hайн. Харин орой хахалагдаhан пар дээрэ кукурузые тарихада биратай ургаса хуряагдахагүй. Энээниие хараада абажа, хахалагдаhан газараа модон балуураар тэгшэлхэ хэрэгтэй. Тэгшэлэгдэhэн газарта ногоохон эшэнүүд нэгэ жэгдээр бултайлдажа эхилдэг. Илангаяа зөөлэн хүрьhэтэй газарые hайса тэгшэлхэ ёhотой. Юуб гэхэдэ, тэгшэлэгдээгүй газарай шииг нойто, агаарынь түргөөр үгы болошодог. Мүн тэгшэлэгдэhэн газарай хүрьhэншье түргөөр буридэжэ, үрэжэл hайнтай болодог юм.

Кукурузын ургажа байха үедэнь тэрээниие агротехникын заабариин ёhоор харууhалаа hаа, гектар бүриhөө 300—400 центнер эшэ набша заатагүй хуряахабди.

А. Капустин, БурАССР-эй габьяата агроном.

УЛАСХООРОНДЫН ХАБАР(АЙ) ЯАРМАГ ЛЕЙПЦИГТЭ НЭЭГДЭБЭ

ЛЕЙПЦИГ, мартын 1. (ТАСС-**эй корр.).** Уласхоорондын 1959 (оной) хабарай яармагай нээлгэдэ зо(рюу)лагдаhан баярай заседани Л(ейп)цигтэ үсэглэдэр үдэшэ болоо. Г(ДР)-эй арадай палатын президи(умэй) түрүүлэгшэ И. Дикман, Мин(истр)нүүдэй Соведэй түрүүлэгшын (орлог)шо, гадаадын болон Гер(мани) доторой худалдаа наймаанай (ми)нистр Г. Рау, Министрнүүдэй С(оведэй) түрүүлэгшын орлогшо, Гү(рэнэй плановэ) комиссиин түрүүлэгшэ Б. Л(ейшнер), Демократическа Ге(рма)ниин Национальна фронтын (На)циональна Соведэй түрүүлэгш(э) Корренс, Германиин Демократ(иче)ска Республикын экономич(еска) ажабайдалай элитэ ажал-ябу(улаг)шад, партинууд болон ниитын (ор)ганизацинуудай түлөөлэгшэд седани дээрэ байлсаа.

Яармагта ерэhэн правительст(вен)на делегацинуудай гэшүүд, (тэрэ) тоодо СССР-эй Министрнүүдэй (Со)ведэй Түрүүлэгшын орлогшо А. Засядько түрүүтэй Советскэ пр(ави)тельственна делегаци, хэдэн ор(ондо) худалдаа наймаанай делегаци(нууд), элдэб гүрэнүүдэй промышлен(нос)тиин болон худалдаа наймаанай (тү)лөөлэгшэд заседанида хабаада(гшад)ай дунда байлсаа.

ГДР-тэхи онсо, бүрин эрхэтэ (эл)шэн сайд М. Г. Первухин, дипло(ма)тическа корпусой бусад гэшүүд седанида мүн лэ хабаадалсаа.

Лейпциг городой засагай газ(ар)... болон хүн зоной зүгhөө обер-бу(ргоми)стр Э. Улих баярай заседа(ниин) хабаадагшадта хандан, амарш(алга)гын үгэ хэлээ.

Удаань Министрнүүдэй Сов(едэй) Түрүүлэгшын орлогшо, гада(адын) болон Германи доторой худа(лдаа) наймаанай министр Г. Рау да(ха)рэнгы үгэ хэлэhэн байна.

СССР-эй Министрнүүдэй С(оведэй) Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущ(ев) уласхоорондын хабарай ярма(гта) ерэхэ байhандань бидэнэр е(хэ) баясанабди. Энэ хадаа тус яр(ма)гай тон ехээр hонирхогдодог б(ай)hые гэршэлнэ гэжэ Г. Рау мэд(ээ)лээ.

Уласхоорондын худалдаа наи(маа) хүгжөөлгэдэ яармагай ехэ удха(тай) нартай байhан тухай дэлгэрэн(гы)гээр хэлээд, Г. Рау уласхооро(ндын) 1959 оной хабарай яармагые н(ээг)дэhэн дээрэ соносхоо.

Маршал Пын Дэ-хуа(йн) мэдүүлгэ

ПЕКИН, мартын 2. (ТАСС). Германиин Демократическа (Рес)публикада империалистическ(э) ...нуудай ямаршье доботолго ... байгаа hаань, энэ ушарые бүх(ы) (со)циалистическэ лагерьта доболт(о) ябадал гэжэ Хитадай Арадай (Рес)публикын правительство тоо(дог), ...нимэ доботолго гэдэргэнь сохи(хо)... рэгтэнь ГДР-ые бүхы хүсөөрөө ... жэжэ гэжэ КНР-эй Гүрэнэй сов(едэй) премьерэй орлогшо, оборонын (ми)нистр Пын Дэ-хуай мэдүүлээ ... Синьхуа агентство мэдээсэнэ.

ГДР-эй национальна арадай ... миин байгуулагдахаар гурбан ... гүйсэhэнтэй дашарамдуулан ... ГДР-hээ Пекиндэ байдаг атташ(е) ... үсэглэдэр хэлэн уулзалга ... Пын Дэ-хуай иимэ мэдүүлгэ ... байгаа.

Баруун Берлиние өөрынь ... тэй амгалан ёhоной город бол(гохо) тухай, Германитай эбэй дог(овор) баталхын тулада хамаатай ор(онуу)дай конференци зарлаха тухай ... ветскэ дурадхалнуудые ... байhан тухайгаа маршал Пын (Дэ-)хуай уулзалга дээрэ үгэ хэлэ... мэдүүлээ. Эдэ дурадхалнууд ... мание нэгэдүүлхэ, Европод(о) аюулгүй байдалые, бүхы дэлхэй(дэ)... рэхи эб найрамдалые бэхиж(үүлхэ) хэрэгтэ туhаламжа ... Дэ-хуай хэлээ.

Холбоото Штадууд түрүүтэй ... руун-оронууд эдэ дурадхалнуу(дые) хүлээн абахаяа ямаршье ... баримтагүйгөөр арсаад, ... Германие болон Баруун Берлин(ые) ГДР-тэ, социалистическэ бусад (орон)нуудта эсэргүү эрхэтэй ... ааша гаргаха база болгохо ... hанаашалга гаргаад байна ... hаа, заатагүй эшүүритэ ... гаргаха ... Пын Дэ-хуай тэмдэглээ.

Уласхоорондын таарамжатай ... шон байдала, баатарлиг ... арад хадаа социалистическ(э) ...риин, бүхы дэлхэйн эб найра(мдал)да дуратай арадуудай дэмжэлг(э) ... амгалан ёhоной нэгэдэмэл ... тическа Германие байгуулхын ... лөө тэмсэлдээ заатагүй илалта ... лаха гэжэ бидэнэр гүнзэгыр(ээр) ... гэнэбди гэжэ Пын Дэ-хуай хэлэ(эд) түгэсхэлдэ мэдүүлээ.

Редактор орлогшо С. Б. БАЛЬЖИНИМ(АЕВ).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов партийной жизни —34-05, экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—24-74, писем трудящихся 40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00978 Типография Министерства культуры Бурятской АССР Зак. № 47..